

BÁCSMENTEGYEI NAPLÓ

ter Robert

Budapest

XXVI. évfolyam

Szabotica, PÉNTEK 1925 július 24.

196. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A szociális alkotók

(+) Az egész ország visszhangzik azoktól a boldog elégedettséget harsogó nyilatkozatoktól, amelyekkel Radics István az évek óta vajudó szerb-horvát megegyezés megszületését köszönti. A horvát vezér nem győzi eléggé hangsúlyozni, hogy milyen nagyszerű perspektíva nyílik az ország fejlődésére a szerbség és a horvát-ság többségének fegyvertársi kézszorításából. A közvélemény részéről pedig a remény és bizalom ekhója felel a felszabadult optimizmusnak erre a dithirambikus megzendülésére. A horvát probléma megoldása munkaképessé teszi a parlamentet, konszolidálja a belpolitikai viszonyokat és megteremtí az atmoszférát, amelyben a törvényhozás végre megfelelő rendeltetésének. Hét év meddő pártharcokban és a kormányzati hatalmat biztosító egyensúlyozási művészet gyakorlásában telt el, most a legnagyobb akadály elhárításával megnyílik az alkotás korszaka. Friss erőktől duzzadó, kompakt többséggel a háta mögött, a kormány hozzáfoghat a mulasztottak pótlásához és azoknak a sebeknek gyógyításához, amelyeket a szerb-horvát testvérharc folyamán a közérdek szenvedett.

Radics, a megegyezés jelentőségét méltatva, rámutat arra, hogy a szerb nép államalkotó, míg a horvátok szociális alkotók, akik a megkötött egyezmény következtében gazdasági koncepciót visznek az állam politikai életébe. A szerbek megszervezték a nagy délszláv államot, létrehozták annak alaptörvényeit, felállították a kereteket és most jönnek a horvátok, hogy a kereteket szociális tartalommal töltsék meg. Az ország népei várakozó érdeklődéssel figyelnek fel arra a distinkcióra, amellyel a horvát mentalitás legjellegzetesebb és legilletékesebb szószólója a szerbek és horvátok történelmi hivatását megkülönbözteti. Ha a horvátok a Radics által megjelölt szellemben fogják az ország közéletét regenerálni és az állam közjogi alapjainak megszilárdultával gazdasági távlatot fognak adni a politikának, akkor Pasics után Radics lesz a második honalapító államférfia Jugoszláviának.

Politikai téren a szerb-horvát megegyezés kormányának az a feladata, hogy az alkotmányt végrehajtsa és megszüntesse azokat a folytonossági hiányokat, amelyek éppen a megegyezés hiánya miatt támadtak a törvények uralmán. E tekintetben talán a legtöbb várnivalója az ország magyar népének van, mert kétségtelen, hogy a kisebbségi jogok teljesülését

a szerb-horvát antagonizmus is hátráltatta. A magyarság józan önmérséklettel távol tartotta magát ugyan a faji többségen belülről a viszálytól, mégis kárát vallotta az elmégesedett harci hangulatnak. Fegyverzajban megsebesülnek a kisebbségek. A belső béke megkötése azonban nem maradhat hatás nélkül a magyar kisebbség helyzetére. Önmagával kerülne ellentétbe és évek óta hirdetett elveit dezavualná a Radics-párt, ha mint kormányzópart a magyar nemzetiségű állampolgárok panaszait nem orvosolná. Radics tudja a legjobban, hogy milyen könnyen teremnek meg a vádak a jogos aspirációk kompromittálására és Radics nem tagadhatja meg azt a programot, amit mint ellenzéki vezér a nemzetiségi kérdésben annyi ihlettel hirdetett.

Sokkal nehezebb és komplikáltabb munka vár a radikális-párt új szövetségesére a gazdasági élet területein. Az a szociális alkotó-

erő, amelyre Radics hivatkozik, kemény próba alá fog jutni ugyancsak az adópolitikával, mint az agrárreformmal szemben. Az állam anyagi szükségleteit összhangba kell hozni a polgárság teherbíró-képességével és a földnélküliek igényjogosultságát a termelés érdekeivel. És főleg véget kell vetni annak az igazságtalanságnak, hogy a földjeiktől megfosztott városok az állami adók sokszorosát vetik ki az áldozatok súlya alatt összeroppanó adózókra. Magában a radikálispartban is erélyes felszólalások történtek az ellen a földosztási rendszer ellen, amely az agrárreformot közcélakat szolgáló földekre is kiterjeszti.

Az adóztatás és az agrárreform körül elharapózott anomáliák kigyomlálása az új era első tennivalója. Aztán jöjjön egy jobb, egészségesebb, valóban konstruktív gazdaságpolitika, amely az ország minden értékes tényezőjét a fejlődés motorául használja fel.

Davidovics a szerb-horvát megegyezésről

Nem tartja őszintének a megegyezést — A kormánydeklaráció vitája — Radics visszatért Zagrebba

Radics István csütörtökön reggel hét óra negyven perckor elutazott Beogradból. A horvát parasztpárt vezérének egynapos beogradi tartózkodása meglehetősen mély nyomokat hagyott politikai körökben és általában kedvező benyomást tett. A radikálisok különösen meg vannak elégedve Radics Istvánnal, akivel a délelőtti tanácskozáson és a Palace szállóban rendezett esti banketten léptek személyes érintkezésbe. A radikálisok ez alkalommal megállapították, hogy Radics Istvánnal a főbb problémák tekintetében megegyeznek a nézeteik.

Az új kormánykoalíció a helyzetnek megfelelően már együttműködik a parlamenti bizottságokban. A pénzügyi bizottság többségi tagjainak csütörtök délutáni konferenciáján a Radics-párti tagok is résztvettek, felcserélve Pribicevicséket. Támogatták a kormányt a horvát parasztpárt tagjai a törvényhozó bizottságnak abban az albizottságában is, amely a sajtótörvény módosításait dolgozza ki.

A kormány helyzete egyébként igen kedvező, mert úgy hirdik, hogy a kormánydeklaráció feletti vitában nem csupán a radikálisok és a Radics-párt szavaz bizalmat a kormánynak, hanem az ellenzéki magatartást tanúsító földmives párt és a német párt is, amelyek pénteken döntenek véglegesen a kormánytámogatás ügyében. A kormánykoalíció a földmives párt és a német párt támogatásával 216

szavazattal fog rendelkezni a parlamentben, tehát olyan többséggel, amely a nyugodt kormányzást teljes mértékben biztosítja.

A parlament ülése

A parlament csütörtöki ülésén folytatták a kormánydeklarációja fölötti vitát.

Kevéssel kilenc óra után nyitja meg az ülést Tričkovics Márko elnök. A formalitások elintézése után Nesics Ljuba szólal fel személyes kérdésben. Válaszol dr. Drljević szerdai beszédére, aki azt állította, hogy a montenegrói Slovenski Jug nevű egyesületet, amelynek föderalista törekvései voltak, a radikális-párt pénzelte, amivel azt akarta bizonyítani, hogy a radikális párt is föderalista alapon állt. Nesics megcáfolja azt az állítást, hogy ez az egyesület valaha is kapott volna szubvenciót a radikálisoktól és jól csoportosított adatokkal bizonyítja, hogy a radikális párt sohasem volt föderalista. Ugyancsak visszautasítja Uzunovicsnak azt az állítását, mintha Jovanovics—Csugra Ljuba meg akarta volna Pasicsot gyilkolni.

Grol Milán és Uzunovics építésügyi miniszter közt személyes természetű vita folyik ezután, majd pedig átérnek a napirendre, amelynek során először Davidovics Ljuba mond kritikát a kormánynyilatkozat fölött.

— Ennek a deklarációnak, — mondja Davidovics, — nagy hiányossága, hogy nagyon keveset, illetve semmit sem beszél a kormány legfontosabb tevékenységéről, magáról a megegyezésről. Ahelyett,

hogy a megegyezést részletesen ismerteti, csak azokra a nyilatkozatokra utal a deklaráció, amelyek a nyilvánosság előtt hangzottak el. Követeli, hogy a kormány a megegyezés szövegét hozza nyilvánosságra. (Helyeslés az ellenzéken.) Ez a titkolózás csak árt a megegyezés ügyének.

Korosec: A nép kötötte a megegyezést és titkolják előtte annak tartalmát!

E szavaknál nagy lármá keletkezik. Az elnök csak nehezen tud rendet teremteni.

Davidovics: Feltétlenül szükséges, hogy a megegyezés részleteit ismertessék a nyilvánossággal.

Uzunovics építésügyi miniszter: Nagy része benne van a kormánydeklarációjában.

Davidovics: A megegyezésre az országnak feltétlenül szüksége van, ha az jó és őszinte, akkor az országnak csak haszna lesz belőle. Azonban mindabból ítélve mit tudunk, azt mondhatom, hogy ez a megegyezés nem teljes, mert ez a szerbek és horvátok közt jött létre. Pépig a szerbek, horvátok és szlovének közt kellene megegyezést kötni.

Uzunovics: Velük kik föderalisták és autonomisták?

Davidovics: Nem tudom, hogy nem csak egy közönséges egyezség-e ez a megegyezés. Hogy nem pártegyezésről van-e szó? Igazi megegyezést kell kötni. A kormány és a hatóságok bünei folytán a polgárok törvényen belüli és törvényen kívüli polgárokká oszlanak. Ezzel ellenzéki pártvezérre rálöttek egy nyilvános népgyűlésen. Jól tudják, hogy ki használt fegyvert, de a hatóságok még ki sem hallgatták a tettet. Ugyanerre a politikusra bombát is dobtak az egyik városban, azt is tudjuk, ki dobta a bombát, de itt sem indult meg az eljárás. Beszél a fegyveres szervezetek terrorjáról és a tisztviselők lelkiismeretlenségéről. Követeli az új kormánytól, hogy végre állítsa helyre a törvények uralmát. A megegyezés, amelyet egyébként nem ismerünk, nem lehet sem faji, sem tartományi jellegű. A megegyezés formája nagyon fontos, lehet az nagyon jó, de azért mégis csak tartományi és faji egyezség. Mi nem akarunk faji csoportosulást, mert az megbontja a nép egységét.

— Hát vallási csoportosulást? — szól közbe Pucelj, mire az ellenzék-ről közbekiáltanak:

— Erre maga válaszoljon!

Davidovics: Amíg a megegyezésig eljutottak, addig lényeges programváltozások történtek az egyes pártokban. Üdvözlí ezt a fordulatot, mert az csak használ a nemzeti egységnek, de csodálkozik azon, hogy a változás ilyen gyorsan bekövetkezett. Igen nagy a különbség a szuverén Horvátország és Jugoszlávia között, hosszú az ut a föderációtól a centralizmusig, a köztársaságtól a monarchizmusig, a három néptől az egységes nemzetig és attól a kivánságtól, hogy »a királyt szépen elkísérjük a határig«, — a király loyális hű szolgálatáig (Nagy taps)

az ellenzéken). Megállapítja, hogy ő ezt a fordulatot nem kifogásolja, mint ahogy azt a megegyezés rossz-hiszemű ellenfelei teszik. Hisz a megegyezés őszinteségében, vannak azonban, akik azt mondják, hogy az egész megegyezés immorális. Ma politikai erkölcsről beszélnek azok, akik sohasem törődtek az erkölccsel. Nem beszélhetnek politikai erkölcsről azok, akik a választásokban a megegyezés elleni jelszóval vettek részt és a választások után azonnal azt mondták, hogy ők a megegyezés mellett vannak.

Egy hang a közepén: Ez nem igaz!

Davidovics: Sőt ennél tovább is mentek egyesek és azt mondják, hogy nemcsak a megegyezés mellett vannak, hanem mindig is mellett voltak. A mai kormányban helyet foglal Makszimovics Bózsó, mögötte pedig egy Radics. Makszimovicsé volt az a kétes dicsőség, hogy okmányokat talált Radics ellen és most egy padba ül vele. Vagy akkor volt Makszimovics őszinte, a mikor Radics fejét követelte, vagy pedig most az.

Nagy zaj támad e szavaknál. *Pribicevics* valamit közbeszól, mire *Neudortier* Radics-párti odakiált *Pribicevics*nek:

— Fő, hogy maga nincs a kormányban!

Zsanics *Pribicevics* felé kiáltja: Önök a bűnösök. — a Radics-párt felé pedig: Önök a büntársak, mert átvették az ő politikáját!

Davidovics: Az egyesülés óta ez már a tizenharmadik kormánya az országnak. Átlag fél évig marad egy kormány uralmon. Ilyen rövid idő alatt nem is lehet egy jó programot megvalósítani. Hosszasan beszél az ő kormánya bukásának körülményeiről, amikor a királyhoz küldött jelentésekkel tették lehetetlenné, hogy a Radics-párt tagjai belépjenek a kormányba. *Nem egyszerű kormányváltásról van most szó,* hanem arról, hogy a kormányváltás a király helytelen informálása folytán jött létre. A megegyezés módszereiről beszél ezután. Mi azt hittük, — mondja, — hogy a megegyezést valóban megegyezéssel lehet létrehozni, az urak pedig azt hitték, hogy letartóztatás útján. A mi módszerünk szerint tovább tartott volna a megegyezés létrehozása, de hosszabb életű is lett volna. Párhuzamot von Radics és Protics Sztoján közt, aki husz évre el volt itélve, de ha kegyelmet kér, kiengedték volna. Protics azonban ezt nem akarta megtenni. Attól tart, hogy ez a megegyezés nem lesz hosszú életű. A mult tapasztalatai is ezt bizonyítják. Az egyik a megegyező felek közül már sok egyezményt kötött, amelyekből nagyon sokat nem tartott meg. Nagy kérdés az is, hogy a megegyezés megoldotta-e a horvát kérdést.

Egy hang: Igen, megoldotta!

Davidovics: Ennek örülök. (Valaki közbekiált, hogy nem a horvátok soraiból tették ezt a megjegyzést, hanem *Zsivojnovics* radikális.)

Davidovics: A horvát kérdés egy csomó elégedetlenség szintézisét jelent. A megegyezés igen fontos cselekedet és le kell szűrni az ebből folyó nagy értékeket, azonban nem elég megírni és aláírni egy-egy papíron a megegyezést, hanem azt végre is kell hajtani. — Most önökön a sor, — fejezi be beszédét *Davidovics*. El kell menni a nép közé és megvédeni politikájukat. Mi tudjuk, hogy milyen súlyos az önök helyzete, mert most azt kell dicsőíteni, amit tegnap még ostoroztak.

Davidovics beszédét az ellenzék nagy tapsal fogadta.

Demetrovics *Juraj* dr. *Pribicevics*

vics-párti beszél ezután igen élesen Radicsék ellen. Szerinte nem nemzeti, hanem pártközi megegyezésről van szó. Ironizálja Radicsnak egyik szerdai beszédét, amelyben Radics István magát az aviatikusokhoz hasonlította.

— Az fáj magának, — kiáltja *Zsanics*, — hogy nem ül maga is az apparátusban.

Demetrovics szerint a Radics-párt teljesen feladta programját, csak azért, hogy négy miniszteri tárcát kapjon és azt hiszik, hogy ezzel megoldották a horvát kérdést. A horvát parasztpárt elárulta Horvátországot és saját pártprogramját.

Baszaricsek Radics-párti szólal fel ezután és vitatkozik *Demetrovics*sal. Csodálkozik azon, hogy éppen az önálló demokraták támadják őket, amikor ugynevezett államalkotókká váltak. Rövid idővel ezelőtt *Pribicevics* csak ausztrófileknek bélyegezték és árulóknak nevezték őket. Hat éven keresztül folytatták ezt a harcot ellenük. A horvát parasztpárt már régen eljött volna Beogradba, ha nem lettek volna itt a horvát kérdés ugynevezett szakértői, akik ezt mindig elgáncsolták. A Radics-párt nem mondott le programjáról, csak annak szociális részét fogja először megvalósítani. Nem azért jött létre a megegyezés, hogy Radics kijöjjön a fogságból, hanem azért, mert arra állami érdekekből szükség volt.

Az elnök ezután az ülést délután egy óraor berekeszti. A legközelebbi ülést pénteken délelőtt 9 órakor tartja a nemzetgyűlés.

Megszavazták a lelkészek drágasági pótlékát

A pénzügyi bizottság szerdai ülésén állapította meg a lelkészek drágasági pótlékát. Az ország lelkészkarát a pénzügyi bizottság hat kategóriába osztotta be. Az elsőbe tartoznak a dalmáciai, montenegrói, pakráci és szenyi parochiák, amelyek

lelkészei napi huszonöt dinár drágasági pótlékot kapnak. A második kategória (napi 20 dinár): Hercegovina, Szandzsák és Délserbia. Harmadik kategória (napi 18 dinár): Szerbia, Bosznia. Negyedik kategória (napi 16 dinár): A szrmszki-karlovci terület, a zagrebi érsekség katolikus lelkészei és az ország valamennyi görög katolikus papja. Ötödik kategória (napi 14 dinár): Szlovénia. Hatodik kategória (havi 200 dinár): Horvátország, Szlovénia és a Vajdaság.

A rendelet augusztus 1-én lép életbe és végrehajtására a pénzügyi bizottság 20 millió dinárt irányzott elő.

A Thurn-Taxis ügyben kiküldött parlamenti bizottság öszre halasztotta munkáját

A Thurn-Taxis-ügyben kiküldött parlamenti bizottság esütörtökön félbeszakította munkáját, minthogy bizonyos akták, amelyeknek beszerzését elhatározta, még nem érkeztek meg. A bizottság erről értesítette a parlamentet és kérte a husznapos határidő meghosszabbítását, mert ilyen rövid idő alatt nem lehet az ügyet minden oldalról alaposan megvizsgálni. A bizottság előreláthatólag már csak ősszel folytatja munkáját.

Radics István Zagrebba érkezett

Zagreből jelentik: *Radics* István fiának, *Vladimir*nek kíséretében esütörtökön, este félhatkor a beogradi gyorsvonattal Zagrebba érkezett. A pályaudvaron *Kosutics* István dr. ügyvéd és néhány újságíró fogadta. Az újságírók megkérdezték *Radics*tól, hogy dalmáciai fűdülése előtt elment-e újból *Blédbe* audienciára a királyhoz. *Radics* azonban erre nem adott határozott választ. Kijelentette, hogy egyelőre Zagrebban akarja magát kipihenni, mert a fogságból való kiszabadulása óta még nem pihenhetett.

A Péter király és Béga-csatornák semlegesítését kéri Magyarország a Népszövetségtől

A viziutak főbiztosa tanulmányutat tett a dunai kikötőkben

A barcelonai közlekedési kongresszus nemrégiben felszólította a Nemzetek Szövetségének közlekedési bizottságát, hogy tanulmányozza Közép-Európa közlekedési viszonyait és különösen igyekezzék a háboru óta jóformán teljesen megbénított vizi közlekedést az érdekelt államok hozzájárulásával ismét föllendíteni. A közlekedési bizottság össze is állt és elhatározta, hogy első sorban a dunai hajózást és a rajnai közlekedést igyekezzék a rendelkezésre álló eszközökkel élénkebbé tenni. A bizottság megbízásából *Walter D. Hynes* volt amerikai vasútigazgató, az európai vizi utak főbiztosa végigutazta a közép-európai államokat és meghallgatta az érdekelt országok illetékes tényezőit, a kik kifejtették előtte, hogy mik az akadályai jelenleg a vizi közlekedés nagyobb arányú kifejlődésének és hogy az egyes államoknak mik az erre vonatkozólag előterjesztendő kívánásai.

Hynes, aki mint döntőbíró részt vett a dunai, rajnai hajóparknak a békeszerződés értelmében való fölszámolásánál, meglátogatta a dunai kikötőket Bécsből a Fekete tengerig, Szulináig. Közben kiszállt *Pozsonyban*, *Budapestben*, *Beogradban*, *Orsován*, *Brailában* és *Galacon*. Visszajövet ismét kiszállt *Budapestben* és tanácskozást folytatott a vizi közlekedés szakembereivel vizügyi kérdésekről.

E tárgyalások során — mint *Budapestről* jelentik — a magyarországi illetékes körök felhívták *Hy-*

nes figyelmét arra, hogy a magyarországi vizi közlekedésnek egyik nagy hátránya, hogy a jugoszláviai csatornákat, a Péter király és Béga-csatornát a békeszerződés jugoszláv nemzeti belvizeknek nyilvánította és Magyarország oda hajóival nem mehet be.

Ezek a csatornák fontos táplálói a dunai forgalomnak, a bácskai, bánáti gabonát, a szávai faforgalmat és az őstermények szállítását ezeken az utakon bonyolítják le. Magyarország azt kéri a Népszövetségtől, hogy mondja ki a Péter király- és Béga-csatornák semlegesítését és a hajózási jogot biztosítsa Magyarországnak számára.

A magyar szakértők szerint sérelmes a magyar hajózásra az is, hogy a cabotage-forgalmat nem engedik meg Mohácstól lefelé, ami azt jelenti, hogy az áruforgalom, szállítmányok ki- és berakása csak román kikötők között van megengedve. A békeszerződés fölhatalmazást ad az illető államoknak ilyen engedélyek adására, ezek alól azonban ugy Románia, mint Jugoszlávia elzárkózik.

Beogradi illetékes körökben, — mint értesültünk, — nagy meglepetést kelt a magyar követelés, amely a békeszerződések megváltoztatását jelentené és azon az állásponton vannak, hogy ez nem tartozik a Népszövetség illetékessége alá és a hajózási forgalom kérdését a két állam közötti gazdasági és közlekedési tárgyalások során kell majd tisztázni.

Kórház-törvény készül

A Vajdaságban csak a novisadi és sombori kórházak kerülnek állami kezelésbe

Dr. Miletics Szlavkó egészségügyi miniszter a minisztériumba ankétot hívott össze, amelyen a miniszteren kívül a helyettese, továbbá az osztályfőnökök és a novisadi, ljubianai és szarajevói egészségügyi inspektorok vettek részt.

Az értekezlet egyetlen tárgya a kórházokról szóló törvénytervezet megbeszélése volt.

Az értekezleten résztvett *dr. Markovics* Lázár novisadi egészségügyi inspektor is, aki a készülő törvényről a következőket mondotta a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

— A kórházokról készülő törvényjavaslat főelve az lesz, hogy az állam csak a nagy kórházakat vegye át, míg a kisebb kórházak a megyék helyébe lépett kerületek és városok kezelésében marad. A törvényjavaslat szerint a törvényhatósági kórházak még 10 évig segítezhetők.

— Az állam az anyagi segítségen kívül még azáltal is könnyíti a kórházak helyzetét, hogy bizonyos betegségekben szenvedőket az állam terhére lehet gyógykezeltetni. Ezek után az állam fizeti a betegápolási költségeket. Ez főként kolerás, pestises, venereás, difteriás, trachomás, kiütéses hagymáz és vörheny megbetegedésekre vonatkozik. Ezzel szemben a szegénysorsu betegek kezelése és ápolási költségeit telérésben a kerület és telérésben a község tartozik fizetni.

— A novisadi egészségügyi felügyelőség területén az állam csak a novisadi és sombori kórházakat és tébolydákat, — még pedig a kovini elmeógyógyintézetet, a szuboticaí, novakanizsai, Tomics Jásai elmeosztályokat — veszi át állami kezelésbe.

Megszökött

a szabadlábba helyezett klekki sikkasztó

Körözlevél Jávor István ellen

Beeskerekről jelentik: *Jávor* István klekki községi tisztviselőt — mint a *Bácsmegyei Napló* már megírta — a beeskereki rendőrség körözésére Osziyeken letartóztatták és átadták a beeskereki ügyészségnek. *Jávort* az ügyészség ügyei elintézése végett szabadlábba helyezte. A vizsgálat során rájöttek, hogy a sikkasztó tisztviselő ellen többféle eljárás folyik, lopásért, csalásért és sikkasztásért. Újból le akarták tartóztatni, de *Jávort* már sehoh sem találták. A lakásán egy bördödöt hagyott hátra, amely tele volt kövekkel. Így akarta megtevesztetni a háziasszonyát, akinek nagyobb összeggel maradt adósa.

Jávor István szülei igazságügyi tisztviselők voltak Szarajevóban. A háboru alatt *Jávor* orosz fogságba került, ahol részt vett a szerb dobroyoljácok megszervezésében. Kalandos és eddig még ki nem derített mult után került Szerbittebére aljegyzőnek, ahol folytatta sikkasztásait. Sokat részegeskedett és botrányos életmódja feltűnt *Tyosztij* *Nebojsza* főszolgabírónak, aki többszöri hiábavaló figyelmeztetés után elbocsátotta állásából. *Jávor* ekkor elment a főszolgabíróhoz, visszakönyörögte magát és azzal mentegette rendetlen életmódját, hogy a felesége, akitől különváltan él, rosszul bánt vele és elkeseredésében adta magát az ivásra. A főszolgabíró megkönyörült a különben intelligens fiatalemberen és Klekkre nevezte ki községi tisztviselőnek, ahol aztán rövid működés után elsikkasztott egy 2400 dináros utalványt. Elrendelték újbóli körözését.

KISEBBSÉGI ÉLET

***

Masaryk elnök a napokban fogadta a Prágában katonáskodó magyar tanítók tisztelgő küldöttségét. A magyar tanítók nevében ez alkalommal Farkas István szlovenszkói tanító üdvözölte a köztársasági elnököt. »Mi magyar tanítók és tanárok, — mondotta — kik magyar anya kebléből szivtuk az anyatejet és kik a magyar dajkamese szivárványos színén keresztül fejlődünk ki a magyar sarj, a magyar nép nevelőivé, őszinte örömet, igaz meghatottságot éreznék, amikor az Elnök Ur, a csehszlovák nemzet nagy apostola és tanítója előtt állunk. Ebben a pillanatban feledni szeretnők azt, hogy emberi, erkölcsi és anyagi sérelmeink gyógyítására váró seb, még fájó és nyitott, szeretnők feledni azt, hogy tízezer és tízezer magyar testvérünk a hontalanság kínjait szenved, szeretnénk ma csupán magyar tanítók lenni, megértő és érző embertestvérek, hisz önben, az egykori tanítót és tanárt őszinte tisztelettel köszöntjük. A mi kötelességünk az új jövőt megteremteni, felnevelni az új nemzedéket és azt mi magyar nemzeti kisebbségi kulturánk fenntartására, ápolására és fejlesztése mellett meg is fogjuk tenni akként, hogy a csehszlovák köztársaságnak lojális magyar polgárokat nevelünk, kik magyar beállítással teljesítik kötelességüket«. Masaryk elnök megköszönte az üdvözlést és arra kérte a tanítókat, hogy a humanitás nemes szellemében neveljék gyermekeiket.

*

A román közoktatásügyi minisztérium most tette közzé az egész országban az érettségi vizsgálatok hivatalos eredményét. A jelentés szerint 17 okiráltságbeli, 14 erdélyi, 4 bukovinai és 7 besszarábiai vizsgálóbizottság működött amelyek előtt összesen 3887 tanuló jelentkezett vizsgára, akik közül 1650 regáti, 1558 erdélyi, 354 bukovinai és 429 besszarábiai volt. A jelöltek közül sikerrel vizsgázott 1887, tehát az összes jelentkezők 48,5 százaléka. A regátban 955, Erdélyben 671, Bukovinában 122, Besszarábiában 145 jelölt ment át a vizsgákon. Angheliescu a vizsgálóbizottságok jelentése alapján legközelebb részletes beszámolót fog kiadni az érettségi vizsgálatokról.

*

Az erdélyi magyar párt elhatározta, hogy gyűjtést indít a szegény magyar tanulóknak szeptemberi érettségi vizsgaköltségeinek fedezésére. A gyűjtést a magyar párt egy felhívásban közölte az erdélyi magyarsággal, amely máris jelentős összegeket adakozott a nemes célra. A magyar párt reméli, hogy a gyűjtés nagy sikerrel fog végződni.

*

Izgatás és lázítás vádjával terheltlen állott a napokban a kelezsvári hadbírósg előtt Borbély Sándor szilágyujlak református lelkész. A hadbírósg egy névtelen feljelentés alapján indított eljárást a lelkész ellen, aki a névtelen feljelentő szerint egy harangfelavatási ünnepélyen izgató tendenciájú kijelentéseket tett. A tárgyaláson az ügyész rámutatott arra, hogy a vádlott a következő kijelentésekkel izgatta a lakosságot: »templomainkat rendőri felügyelet alá helyezik, egyik iskolánkat a másik után zárják be. Elég, ha valaki magyarnak vállalja magát, már bizalmatlanul tekintenek rá ebben az országban«. A védő az ügyész állításaival szemben ismertette a lelkész beszédét, amelyben óva intette a magyarságot a széthúzástól, mert az egymásközötti torzalkodás alkalmat ad az államhatalom képviselőinek, hogy az egyik vagy másik pártot ellenségeknek nézzék, amikor legnagyobb szükségünk van arra, hogy barátaink tekintessünk. A régi és az új harangról szóló allegória, amely

— állítólag — a régi magyar rezsimhez való hűségre biztatná a népet, a beszédben tendencia nélküli költői hasonlat és ha ebben is hibát lát a hadbírósg, úgy Schiller »Götte«-jának el-

vasását is el kell tiltani, mint államellenes olvasmányt. A hadbírósg rövid tanácskozás után 2000 lej pénzbírságra ítélte Borbély Sándor lelkészt, aki az ítélet ellen felebbezett.

Egy évi adóelengedést kapnak a bácskai és baranyai jégkárosultak

A pénzügyminisztérium eltrli a mütrágya behozatali vámját

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság többségi tagjai csütörtök délután ülést tartottak a parlament épületében. Az ülésen, amelyn a Radics-párti bizottsági tagok is résztvettek, a költségvetési tizenkettőjavaslatot tárgyalták és megállapították, hogy a tizenkettő végösszege ugyanannyi, mint az eredeti tervezetben volt, csupán az egyes tárcák közt lesznek bizonyos eltolódások.

Az ülés után munkatársunk beszélgetést folytatott a pénzügyi bizottság előadóival, Gavrilovics Ottóval a szombori kerület radikális képviselőjével. Gavrilovics elmondotta, hogy a vajdasági radikális képviselők intervenciójára a pénzügyi bizottság elhatározta, hogy mindazoknak, a vajdasági dohánytermelőknek, akik jogosulatlanul ültettek dohányt, vagy pedig a megengedettnél többet termeltek, a törvény elengedi a kirótt büntetéseket. Hasonlóképpen arról is intézkedik a tizenkettő-javaslat, hogy a jogosulatlan italmérésekért kirótt összes büntetéseket elengedik a hatóságok. A vajdasági radikális képviselők a bizottságnak arra törekednek, hogy a vajdasági jégkárosultak részére nagyobb összegű segítséget biztosítsanak. Azt már sikerült elérniük, hogy a baranyai és bácskai jégkárosultak egy esztendőre adóel-

engedést kapnak. hátralékos adóik fizetése tekintetében pedig háradékot az 1926. évi aratásig.

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy áll a vajdasági adókönyvitések ügye, Gavrilovics Ottó kijelentette, hogy ebben a kérdésben éppen a csütörtöki napon folytatott megbeszéléseket Sztojadinovic pénzügyminiszterrel, aki újból megígérte, hogy bizonyos adókönyvitéseket a mostani tizenkettőbe felvesznek.

A vajdasági radikális képviselők különben beadványt nyújtottak be a radikális klub elnökségéhez, amelyben kérik, hogy külön klubülést hívjanak össze a vajdasági adómizériák ügyének tárgyalására.

A szombori kerület radikális képviselői ezzel egyidejűleg a pénzügyminisztériumhoz intéztek egy beadványt, amelyben kérik a mütrágyára kirótt behozatali vámok törlesztését. A beadványban a képviselők előadják, hogy a vám 1000—1500 dinárral drágítja meg a külföldi mütrágyát, a hazai mütrágyavárák pedig kartellbe lépve, olyan lényegesen emelték a mütrágya árát, hogy a termelők nem képesek megvásárolni. A pénzügyminiszter a képviselőknek megígérte, hogy a kérést teljesíteni fogja és a mütrágya behozatali vámiát el fogja törölni.

Abd el Krim közölte békefeltételeit a francia kormányval

A rif-kabilok folytatják előnyomulásukat

Párisból jelentik: A marokkói helyzet, az ideérkező jelentések szerint, változatlanul súlyos. A bejelentett francia offenzíva még mindig nem kezdődött meg, állítólag azért, mert Petain marsall a támadás előtt az egész vonalon átcsoportosítja a haderőt. Abd el Krim ezzel szemben egyre élénkebben támadja az ingadozó francia frontot, amelyet Fez irányában sikerült betörnie. A politikai körök a helyzet javulását a békelárgyalásoktól várják, amelyek minden valószínűség szerint a jövő héten már megindulnak.

Az egyik párisi könyvnyomtatás Rabatból azt jelenti, hogy Abd el Krim vezérének német, török, angol, sőt francia tisztak is szolgálnak. Abd el Krim táborában szolgál egy francia lövészhadnagy, aki az egyik francia helyőrségből szökött meg, továbbá egy francia kapitány, aki azelőtt Casablancában egy hitelintézet élén állott és intézetét 900.000 frankkal megkárosította. Ez a kapitány vezetli állítólag Abd el Krim hadseregének szállítási osztályát, de ezen kívül is sok szökevény francia tiszt teljesít szolgálatot a rif-kabilok hadseregében s a francia legénység köréből is naponta többen szöknek át az ellenséghez.

A Quotidien nagy feltűnést keltő cikkben azt írja, hogy a rif-vidék és Marokkó egyik szakértőjétől és kiváló ismerőjétől levelet kapott, amelyben az illető, akinek nevét a lap nem árulhatja el, azokat a feltételeket közli, amelyek mellett Abd el Krim hajlandó volna békét kötni. A Quotidien kijelenti, hogy a levelet azonnal továbbította Painlevé miniszterelnöknek. A levél írója a következő feltételeket sorolja fel:

1. A hatalmak elismerik a rif-vidék függetlenségét, amelyet a Népszövetség

garantál. Abd el Krim felveszi az emir címet.

2. A rif-állam elismeri a marokkói szulánt, mint „emir al munini“-t.

3. A rif-állam déli határa az Uerga folyó lesz. A benszüllött dzebala törzsek a rifek fenhatósága alá kerülnek, beleértve Laras, Tetuan és Arzila városokat.

4. Spanyolország megtartja Ceutát és Belillát és a Belillától 15 kilométerre eső orói ércbányákat.

5. A rif-állam állandó hadsereget tarthat, amelynek létszámát szakértők fogják megállapítani.

A fölösleges fegyvereket a kormány bevonja.

6. Megszűnik minden párizlám propaganda a francia protekturátusban.

7. Egyik fél sem fizet hadikárpótlást.

8. A Népszövetség „könnyű feltételű hitelt“ nyújt a rifeknek.

9. A rif-vidék gazdasági fejlődése spanyol és francia támogatással történik. A levél írója ezután közli, hogy Abd el Krim, hogy békeszándékát bebizonyítsa, hajlandó az alábbi feltételek mellett fegyverszünetet kötni:

1. Megszűnik a rif-vidék gazdasági blokádja;

2. orvosi bizottság utazhat a rifekhez és egyben elismeri a rif-kabilok háborút viselő felnek.

3. Abd el Krim kiadja a fogságában tartott francia és spanyol foglyok egyharmadát.

4. Abd el Krim visszarendeli politikai ágenseit a francia zónából.

A francia szocialisták körében máris mozgalom indult meg, hogy ha Abd el Krim ezeket a békefeltételeket hivatalosan fogja közölni, a kormány azokat fogadja el a tárgyalások alapjául.

Hat évre ítelték

Móricz Zsigmond öccsét

Politikai mozgalmat szervezett az ügyészségi fogházban

Budapestről jelentik: A kuria szerdán tárgyalta Móricz Sándor műépítésznek, Móricz Zsigmond író öccsének semmisségi panaszát, amelyet a tábla ítélete ellen benyújtott.

Móricz Sándor a proletárdiktatura bukása után Jugoszláviába emigrált és Beogradban telepedett le, ahol azonban nem tudott megélni és ezért néhány évvel ezelőtt visszatért Budapestre. A rendőrség letartóztatta és a kommunista szecrelése miatt megindult ellene az eljárás, amely később felmentéssel végződött. Vizsgálati fogsága alatt újabb politikai bűncselekményt követett el. A fogház munkatérében rablásait magának köré gyűjtötte és arról tartott nekik előadást, hogy a mostani kormányzati rendszert és politikai irányzatot el kell söpörni, mert csak akkor következhet el az ország boldogulása, ha újból az októberi kormányzat kerül vissza uralomra. Harom olyan vizsgálati foglyának, akiről tudta, hogy hamarosan kiszabadul, megleghangu cseleket írt Linder Bélához, Móricz Sándor, aki fogsága alatt a fogház irodájában dolgozott, így politikai természetű bűnügyi aktákhoz is hozzájutott. Több olyan vádiratot, amelyeknek terhelte politikai természetű bűncselekményeket követtek el, Móricz Sándor szó szerint lemásolt és arra biztatta szabaduló rabtársait, hogy az átadott másolatokat csempéssék ki a bécsi emigránsok szervezőihez. A budapesti büntetőörv nyszék annakidején Móricz Sándort a rendtörvény alapján háromévi fogházra és hatszázezer korona pénzbüntetésre ítélte el. Az ítélet tábla a törvényszék ítéletét megsemmisítette és a rendtörvény első paragrafusába ütköző büntetésben mondta ki bűnösnek és főlemelte a büntetését hatévi fogházra és hárommillió korona pénzbüntetésre.

A kuria elutasította a bejelentett semmisségi panaszokat és így a tábla ítélete jogerőssé vált.

A lefegyverzett

Németországnak

szüksége van biztonságra

A birodalmi gyűlés külügyi vitája

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés csütörtökön folytatta a külpolitikai vitát.

Haas demokrata beszédében rámutatott arra a változásra, amely Franciaország közvéleményében az utóbbi esztendőben végbement és ismertette azt a kiáltványt, amelyet szakkét francia író, költők Barbusse és Romain Roland írtak alá. Ebben a kiáltványban a francia írók a versaillesi béke igazságtalanságaira hívták fel a francia nép figyelmét. Jellemző a francia békekészség erősödésére, hogy a kiáltványt egy olyan francia apa is aláírta, akinek fia Verdunnél hősi halált halt. Nem lehet arról vitázni, hogy nem az erős Franciaországnak, hanem a lefegyverezett Németországnak van szüksége biztonságra.

Ha Németország tagja lesz a Népszövetségnek, egy csapatra nem tud változtatni a dolgokon, de reménye van rá, hogy idővel úgy alakul át a Népszövetség, hogy valóban a békét fogja szolgálni. Franciaország nem követelheti, hogy a német birodalom odaadja magát egy olyan hatalmi politikának, amely Nyugatot Kelet ellen akarja felvonultatni. Oroszországnak nyugati határait épügy biztosítani kell, mint Franciaországnak a keleti határokat. A német kormány e tekintetben az abszolút igazság álláspontján áll.

Haas beszéde után még több felszólalás hangzott el, majd a birodalmi gyűlés 235 szavazattal 158 ellen megszavazta a kormányzópartok bizalmi indítványát.

Briand

levelet küldött Chamberlainnek a német jegyzékről

Franciaország ragaszkodik az eddigi szerződésekhöz

Párisból jelentik: A francia külügyminisztérium szakértői befejezték a német jegyzék tanulmányozását és ennek következtében Briand külügyminiszter hosszabb levelet küldött De Fleuriau londoni francia nagykövetnek, amelyben a szakértők vizsgálatának eredményeit fejteti és amelyet De Fleuriau pénteken ad át Chamberlain külügyminiszternek.

A *Petit Journal* közlése szerint Briand levelében hat pontba foglalja a német jegyzékre vonatkozó megjegyzéseit. Ezek a pontok különböző fenntartásokat és feltételeket tartalmaznak:

1. a Rajnavidék megszállása kérdésében,
2. a döntőbíráóságokra vonatkozóan,
3. a jóvátételi szállítások terén történt mulasztások szankcióiról,
4. a lefegyverzés terén történt mulasztások szankcióiról,
5. a keleti határokra vonatkozó döntőbíráósági szerződések garanciáiról és végül

6. Németország belépéséről a Népszövetségbe.

Briand állítólag hasonló instrukciókat küldött a szövetségesek fővárosaiba a többi francia nagykövetnek is. Csak a szövetséges kormányok válaszára várják a francia választ megszövegezni.

Briand egyidejűleg utasításokat küldött a varsói és prágai ügyvivőknek is és megbizta őket, hogy közöljék a lengyel és csehszlovák kormányokkal azokat a pontokat, amelyekben ellentét van a német és francia jegyzék felfogása között.

Briand kihallgatáson fogadta Slapovszki párisi lengyel nagykövetet. Ezt az audienciát — írja a *Le Journal* — a lengyel ügyvivő a lengyel

külügyminiszter utasítására kérte Briand-tól, hogy nála érdeklődjék, mi a francia kormány legújabb álláspontja a német jegyzékkel szemben. Briand megnyugtatta Slapovszkit, hogy Franciaország semmiképpen nem tűri, hogy Németország az eddigi szerződések érvényességét vitassa. Franciaország nem hajlandó akciósabadságát alá-

rendelni Németország kívánságainak és abban sem fogad el semmiféle irányítást, hogy kívül milyen szerződést kössön. Franciaország mai politikáját semmi körülmények között nem változtatja meg. A biztonsági szerződést is csak abban az esetben írja alá, ha a németek respektálják ezekben a kérdésekben Franciaország álláspontját.

A gyilkos váci tiszthelyettes nem jelent meg a tárgyaláson

A tanúk elmondják Jánosdeák hadnagy különítményének rémtetteit

Budapestről jelentik: Jánosdeák hadnagy és társai ügyének csütörtöki tárgyalásán meglepetten konstatálta a bíróság, hogy a négy vádlott közül csak három jelent meg. Jámbor tiszthelyettes, akinek működését a szerdai napon kihallgatott tanúk olyan sötét színben tüntették fel, a csütörtöki tárgyalásra nem jelent és nem is mentette ki távollmaradását.

A tárgyalásvezető és az ügyész egy darabig vártak Jámbor megjelenésére, azután pedig távollétében megkezdtek a tárgyalást és csak délben tettek intézkedést Jámbor elővezetésére, ami azonban egyelőre eredménytelen maradt.

Kihallgatták Gosztanyi Nándor váchartyáni földbirtokost, aki elmondotta, hogy Börcsök Sándor, aki nála dolgozott, jelentette, hogy két nyomozó detektív járt nála és megverték és ruháit is elvitték.

Börcsök Sándor azt vallotta, hogy a kommün után fegyverkulatás címén jelent meg nála Jámbor és bár fegyvert nem talált, de azért kezét-lábát összekötözte, megverte, sőt meg is rugdosta. Elvitt tőle egy öltözet ruhát, amire azt mondotta, hogy az katonai ruha.

A következő tanu *Tocskál Béla*, aki jelentéktelen vallomást tesz a lakbérügyről. Ugyanerről vall özv. Jánosdeák Mártonné, a vádlott édesanyja.

Kovács Imre rendőrtisztviselő a következő tanu. Ő vezette a rendőrségen a fenyegetőlevelek ügyében a nyomozást. A rendőrségen az volt mindenkinek a véleménye, hogy Jánosdeák maga írja

a leveleket, hogy hatalmát kiterjeszthesse. A kommün után Jánosdeák felfélt és sok iratot ellopott az irattárból.

Következett Sáfár Elemér váci rendőrtanácsos kihallgatása. Hallott róla, hogy Kerschbaumayer őrmestert Jánosdeák megverte. A forradalom kitörésekor meg akarták lincselni Orgoványi Mihály rendőrt. Jánosdeák vezette a csöcselék. Később a kommün után a hadnagy feljelentést tett Sáfár tanácsos ellen, hogy zsidóbérenc.

A tárgyalásvezető ezután tíz percre felfüggeszti a tárgyalást. Közben dr. *Lerch* százados-hadbíró, aki az ügyészi tisztelet látja el, sürgős intézkedést tesz a tárgyaláson meg nem jelent Jámbor tiszthelyettes elővezetésére.

Szünet után *Lerch* Ernő dr. ügyész kéri, hogy a tanuvallomások alapján a katonai törvényszék terjessze ki a vádat Jánosdeák Mátyás és büntársai ellen súlyos testi sértés és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. A bíróság úgy dönt, hogy a vádlottak ellen a fenti címeiken külön-külön emel vádat.

Korein Jánosné tanu elmondja, hogy Jámbor Ernő tiszthelyettes ölte meg Krizsán Zsuzsít.

Jámbor a környéken lebélyegzett pénz után kutatott és beállított Krizsánéhoz. Egyszerre három lövést hallottak, mire berohantak és véreben vergődve találták Krizsán Zsuzsát.

Reisinger Mór váci kereskedő elmondja, hogy a katonai nyomozók kifosztották lakását. Őt előre figyelmeztették, hogy kirabolják, sőt egyesek azt mondták, hogy életére is törnek. Ő ekkor elbujt, de később hazatért. Amikor a katonai nyomozók Vácra érkeztek, ő Budapestre menekült. Hazatérve, lakását kifosztva találta. Hogy kik rabolták ki, azt nem tudja.

Kummer Gyula elmondja, hogy Jánosdeák rávette feleségét, hogy hamis adóvallomást tegyen. Jánosdeákék ugyanis az ő házukban laktak.

A szembesítésnél Jánosdeák ezt tagadja és azt mondja, hogy fivére lehetett az, akiről a tanu beszél.

A tárgyalást pénteken folytatják.

Kommunista-mozgalom a francia hadiflotta legénysége között

Több magasrangú tengerésztisztet letartóztattak

Rómából jelentik: A lapok híradsága szerint a francia haditengerészet legénysége között a kommunisták lázadást készítettek elő, de a mozgalmat még idejekorán elfojtották. A breszti vasútállomáson július 17-én elfogtak egy gyanús viselkedő embert és megtalálták nála a tervezett lázadás részletes programját. Az iratok a kommunista pártira súlyosan kompromittáló adatokat tartalmaztak, amelyek alapján a hatóságok már számos letartóztatást eszközöltek.

A lázadásnak július 18-án reggel kellett volna kitörnie a nagy flotta-szemle alkalmával, amire már hetekkel ezelőtt összpontosították az egész Földközi-tengeri flottát, amely Cherbourg mellett horgonyozott. A kommunisták a hadihajók legénységeit előkészítették az akcióra, sőt az arzenál munkásságát is megszerezték maguknak.

A terv szerint a lázadás a szemle alkalmával tört volna ki a nyílt tengeren. A legénységnek meg kellett volna tagadni az engedelmességet és átvenni a hajók parancsnokságát. A tengerészek semmit sem tudtak arról, hogy a lázadás-terve a batóságok birtokába jutott. A hatóságok eddig több száz embert tartóztattak le, köztük több magasállású tengerésztisztet és polgári tisztviselőt.

Kirándulás

Írta: Balázs Sándor

I.

Hát bizony ezen már nem igen lehetett segíteni. Sári kalapja a Dunába esett és uszott a vizen lefelé. Gyorsan, szinte vidáman lebegett, mintha csak tréfa volna az egész, mintha nem is véresen komoly dolog volna, hogy egy szegény tanítónőnek a félhavi fizetése uszott el vele. Sőt talán még több is. Mert Sárika sokat fűzött hozzá, hódítani akart vele, erre a kirándulásra vette, a legiobb szalonban valódi párisi modell és tessék ni — ott uszik — már alig látszik — csak egy kis pont és mintha még most is paikosan integetne: a soha vízszint nem látásra!

Sárika szája egy kissé sírásra görbült, de aztán hogy látta maga körül a sainálkozva nevető arcokat, megrázta dacos kis fejét, hogy a szőke hajszálak jobbra-balra röpködtek és úgy tett, mintha ő mulatna a dolgon legiobbban. A kollégák, férfiak és nők, köréje gyűltek, vigasztalták és mikor látták, hogy lehet, nem volt vége-hossza a bolondozásnak:

— Nagyon el lehetett keseredve a szegény kis kalap, hogy öngyilkosságra adta fejét!

— Feivesztetten menekült a zardájiától!

— Ha a középkorban élénk, most egy bátor lovas utána vetné magát és a kalappal együtt elverhetné Sárika kezét.

— Talán épen ettől félünk! — nevetek kórusban a férfiak, és így tovább. A hajó felfelé, a kalap lefelé és ebbe bele kellett törödni.

II.

Jó is az, mikor vége az iskolának és ki lehet szabadulni a városból. Szép is

az, kihajolni a hajó korlátján, nézni a víz gyors rohanását, a parton a fákat, távolabb a hegyeket, még messzebb Istent két éget, szívni a friss levegőt, elgondolkozni sok mindenre és semmin, elszakadni a világtól, lebegni mintegy az űrben, sulytalan és tisztán, nem érezni semmi biztosit, de azt az egvet biztosan érezni, hogy egy férfi szeme sűrűn megnézi rajtunk. Sárika tudta, hogy tetszik a direktorának, ő már régóta szerelmes volt bele és sokat várta tőle a kirándulástól. No, ugyan eltalálta! Amilyen rendes ember az igazgató ur, biztosan nem tud megbocsátani ilyen vízvezetlanságot, lenézi érte, szépeket gondolhat felőle — pukkadjon meg! Sárika megrint csak felkapta a fejét és bucsuzott ábrándjaitól. Hát vége, nem lesz ő direktorné, azzal a kalappal együtt vízbe esett a titokban tervelt szép jövő is.

III.

Egész nap szilaj jókedvényben ragyogott.

— No, Sárika, magának minden nap el kellene veszteni egy kalapot — mondta valaki — nagyon jót tesz a hangulatának.

— Hja, most már nincs veszteni való! — vágott vissza Sárika és Horváthra nézett. Az is sejtette, hogy Sárika éppen ma mondott le róla, csak annyit tudott, hogy soha így még nem tetszett neki ez a lány. Eddig is kirt a többiek közül a szép fiatalágával, de hogy ennyi dévaság legyen benne, — ki hitte volna? Hogy beszél vele, milyen hetykén, nem olyan unalmas tisztelet-adással, mint a többiek: az iskolás feszesség most lehullott róla és a hangját sem teszi halkkává az elfoglaltság.

Mert Sárika nagy keserű kedvényben senkit sem kímélt tréfával és főleg Horváthot figurázta ki. Megmutatta, hogyan lép be a terembe, hogyan köszön

a jó tanulóknak, hogyan a rossznak. Ha egy szép mama jön érdeklődni, milyen más, mint mikor egy csunya. Esőben nem megy ki, mert fél, hogy elázik a tekintelve. Télen kamásnit hord, hogy megkülönböztesse magát a többi közrendű tanerőtől.

Nem, ez már egy kissé kezdett sok lenni, némelyek hűledeztek, a vénkisasszonyok pedig titokban hízta, hogy ez a fruska most elitássa az igazgató ur kezét, amit udvis annyiszor éreztetett vele mások rovására. De Sárika nem bánta. Mint kiszabadult haja a napban, úgy szikrázott szelleme is a lemondás tüzeiben. Nem baj, gondoljon róla, amit akar, egy sem szeretne soha, ha azért a rongvos kaláért kiábrándult belőle, legalább alaposan befetezi az ügyet.

— Egyébként pedig legiobb volna meghalni — gondolta Sárika, de közben esileneelve nevetett.

IV.

Elmult ez a nap is, mint a többi. Nagy evések, ivások, nagy séták — aztán árnyék borult a völgyre, az erdőben kis szellő jelentette be az alkonyt, indulni kellett. Ott távol a kanyarulatban már barnállott a füst, — nemsokára uira a hajón ültek, az este csendiében halkán beszélgetve.

— Szép kirándulás volt — mondogatták mind — pompás idő, jó hangulat, igazán nagyyszerűen sikerült, ugy-e, direktor ur?

Horváth nem felelt. Oh, igen, nagyyszerűen és... és mégis, valami keserű iz maradt szájában a mulatság után. Miért? Mit várt szürkülő halántékkal, mekkéssett vándor az élet országútján? Talán arra gondolt, hogy az a kis tanítónő, az a kis Sárika melléje csatlakozik? Azért, mert néha szépen nézett rá? Nem szebben, mint másra, vén, vén kényezkedő. Tegnap még azt hitte, hogy a mai kirándulásán beszélhet vele és

ha nem is nyíltan, de valahogy majd kiveszi belőle, hogy mit szólna hozzá, ha ő... ha Sárika... Eh, bolondság, még jó, hogy nem került rá a sor, csak kinevette volna. Nem, hagyjuk, szép lett volna, de hiába, ő már csak így marad egyedül a Sárika pedig... de hová lett az a gyerek?

Az megszökött az emberektől és leült hátul egy kötélcsomón. Az egész nap feszültsége után nagy elernyedés bágyasztotta el. A feje előre bukott s a haja behullott az arcába. Nem volt ám dacos, csintalan leány, hetyke, szomorú kis megvert jószág volt, céltalan és reménytelen.

— Maga mit csinál itt, Sárika? — riadt fel hirtelen Horváth szavára. Felugrott és sirva fakadt. Nem csoda. Az egész napja — amióta a kalap a vízbe esett — nem más, mint készülődés erre a sírásra.

Horváth odavolt az ijedségtől, részvételtől és szerelemtől.

— Mi az... mi baj van, Sárika... miért sír... na... Sárika... kislány... nyugodjon meg...

De az nem felelt, csak zokogott tovább és Horváthnak nem volt mit tenni, mint csittítani simogatni, azt a szép szőke fejét a mellére vonni. Ott aztán megnyugodott, csak néha-néha csuklott fel, mint vihar után a távoli villanás. Így tartott ez soká, egyikük sem szólt, de azért vallottak. A férfi a leány arcát simogatta, a leány a férfi vállát.

— Még jó, hogy nincs kalamom — gondolta Sárika —, milyen jól idehajthatom a fejem.

Horváth is gondolt valamit, mert lehajolt és megcsókolta a leány száját.

De ekkor két gyümölcsös kofa, akiket eddig a sötétben nem vettek észre, megmozdult és ők, a komoly igazgató ur s a síró-nevető Sárika, elszaladtak. Szaladtak egy szebb jövő felé

A majompör kifizette magát

1.

Rossz üzlet a háboru. Ralph Norman Angell ezzel a címmel látta el híres könyvét. En viszont azt a címet adhatnám ennek a cikknek, hogy: *Jó üzlet a majompör.* Amiből rögtön kiderül, hogy a daytoni főtárgyalás nem volt háboru. Főleg világnézetek harca nem.

Hát mi volt?

Barátságos mérkőzés. Szenzációs reklám-trükk.

2.

Vannak fürdőhelyek, amelyek mesterségesen elriasztják a vendégeket. Ilyen Palics. Ahol betiltották a társas-motorsónak-járatokat, mert, állítólag, árt a halaknak. A palicsi vizák és bálnák panaszt tettek a főkapitányságon a benzintutaj ellen. Daytonban azonban a fürdővendégek szórakoztatását tartják elsősorban szem előtt. Ott ez fontos.

Kár volt két cinökválasztáson is kibuktatni Bryan főállamügyészt. Zseniális ember. A vádlottak padjára ültetni magát az ősembert, hogy mert majomtól származni? — barnumi ötlet. A bírósági tárgyalás külön mulatsággal szolgált a nyaralóknak, mint akár százötven tombola-est táncsal egybekötve.

Majomtáncoltatás a bíróság asztalán. Evolúciós tojástánc a paragrafusok között.

3.

Daytonnak kétezer lakosa van. A kínai birodalomnak háromszázharminc millió. Kínában forradalom van. Mindenki a daytoni majompörrel beszél.

Kínában forradalom van?

Mondják. De ritkán.

4.

Duplájába kerül a tojás Daytonban, mint egy hónapnak előtte. A vendéglőkben felenjelték az ételek árát és egyetlen fürdővendég sem szökött meg emiatt. Nincs kiadó lakás. Nincs kiadó szoba. Minden lyuk ki van adva. Tódulnak az idegenek Daytonba, amióta a darwinizmus szönyegen forog. Idegenforgalom van.

Az idegen is forog.

5.

A telekárak liften mennek fölfelé. A vasúttársaság, amelynek Bryan főrézvényese, milliókat szerzett a telekspekuláción. Dollárban. Divatba jött Dayton. Bryan nevét minden gyerek megismerte az Egyesült-Államokban.

Ki az a Coolidge?

Lesz még cinökválasztás és a tennesseei főügyész fellép még jelöltnek. Amerikában tisztelik a reklámt és megbecsülik az ügyes embereket. Meg fogják választani. Ezért beszélt lyukat a tizenkét esküdt hasába.

Egyébként ezt a lyukat is kiadták már hónapos szobának.

6.

Világnézetek harca? Humbug. Ennek csak a nagyszakállú európai lapok liberális-modern-felvilágosult-radikális házitudósítói dölte be. A darwini fejlődés-tannak semmi köze sincs a bibliához. Tehát nem is áll vele ellentétben. A genesis leírása szimbolikus a bibliában, a teremtés Hat Nappja — ha Mózes öt könyvét szép mesénél egyébnek tekintjük és mindenáron tudományosan igazolni akarjuk — ragyogóan kvadrál a darwini korszakkal. Ma már csak hülyék vehetik a biblia leírását szó szerint. Hogy akkor Bryan is hülye? Nem. Zseniális ember.

Zseniális telekspekuláns.

Zseniális cinökjelölt.

Zseniális kabaré-előadó.

A főtárgyalás utolsó napja, amelyen az ítélkező esküdteteket kiküldték a terem-ből, hogy ne befolyásoltassák magukat, a legmulatságosabb *commedia dell'arte*, ami valaha csak színre került. Bryan rögtönzése — ha ugyan nem tanulták be előre a védővel az egész párbeszédet — ragyogóak voltak. Anatol France, aki pedig éppen eléggé személyes ellensége volt az uristennek, sohasem tudott olyan szotyszt kitalálni, hogy a Józua-féle nap-

megállítási csoda alkalmával az Ur az esetleges asztrofizikai zavarok elkerülésére bizonyára megtett minden óvintézkedést.

Istent Bryan rendkívül praktikus gentleman-nek képzei el.

Afféle mr. Henry Fordnak. De még nagyobb-stílinek.

Aki bekapcsolja a Westinghouse-biztosítóféket, amikor csodát tesz.

7.

Elvégre azt csak nem lehet feltételezni, hogy Bryan elhiszi Jónás és a cethal történetét.

Miért tálalta fel akkor mégis a bíróság előtt?

Mert bigott? Mert a Tennessee folyóban nagy halak vannak.

Megnyugtatta a fürdőzőket, hogy nem kell megijedni, ha valakit lenyel egy ilyen vízi-fenevad. Három nap mulva előkerülhet a gyomrából.

Bryan mindig gondol a strand föllendítésére.

8.

Bryan nem reakciós és Scopes nem forradalmár. Még annyira sem, amennyire egy evolucionista revolucionista lehet. Scopes, amellet, hogy biológianár, football-tréner is és püspök. Mint ilyen, a biblia alapján áll. Egyeztetni azt a tudománnyal. Mint autógyűnök ellenben Ford-kocsin megy. Mert autógyűnök is. Ezt már nehezebb a tudománnyal egyeztetni.

Nem is tudós.

Mártir-e?

A Scopes-garázs hihetetlenül fellendült a pör kezdete óta.

Autóin kis majom-jelvény van ezüstből. Nem mártir.

9.

Az ítélet nem ostoha. Megfelel a helyi törvény előírásainak és annak keretén belül a lehető legenyhébb. A törvény ostoba.

Mint a legtöbb törvény.

De ez különösen ostoba.

Még a cethal se tudná szó nélkül lenyelni.

10.

Nem is ostoba.

Megfelel a céljának. Azért hozták, hogy meg lehessen rendezni az idej szonban ezt a pört. A város felvirágoztatására.

— Dayton szebb lesz, mint volt. — mondták a törvényhozók.

Scopes és Bryan: összebeszéltek.

11.

A karácsonyi ünnepet. G. B. Shaw szerint, a pástétomsütők és a játékszer-kereskedők találták ki.

A majompört Bryan és Scopes.

12.

— Az embert az értelem különbözteti meg az állattól. — mondta Darrow védő a főtárgyaláson.

De ez nem biztos.

(d. t.)

Pasics miniszterelnök útja

Magyarországon keresztül

A „Car Nikolaj“ nem kötött ki Budapesten

Budapestről jelentik: Szerdán éjszaka távirat érkezett a budapesti révkapitánysághoz, amely értesítette az illetékes hatóságot arról, hogy *Pasics miniszterelnök hajnali négy órakor különhajón érkezik Budapestre.* A révkapitányság azonnal megtette a kellő intézkedéseket és minden előkészület megtörtént, hogy a Budapestre érkező miniszterelnököt kellőképpen fogadják. A révkapitányságot még az esti órákban értesítették, hogy az *ügyeletes tisztnek kell fogadnia Pacics különhajóját és azonnal jelentést kell tennie a miniszterelnökségnek, valamint a belügy- és külügyminisztériumnak.*

A révkapitányság a kapott utasításhoz képest *egész éjjel inspekiót tartott* és a Dunaparton felállított őrszemek már reggeli három órától kezdve éberrel figyelték a jugoszláv miniszterelnök hajóját.

Megérkezik Pacics hajója

Hajnali négy óra lehetett, mikor az Ybl téri révkapitányság vezetője, *Revizky* főhajónagy, a motoresónakba ült, hogy a különhajó elé menjen. Több mint két óra telt el feszült várakozásban és a révkapitánysági motoresónak félhét felé kikötött Csepel közelében. Egy félóra mulva kis füstfelhő jelent meg a láthatáron és nemsokára teljes egészében kibontakozott Pacics hajója, a *Czár Nikolaj*.

A révkapitánysági motoresónak ekkor elhagyta a csepeli öblöt és gyorsan az Erzsébethidhoz futott, ahol a középső pillérnél állott meg. Néhány perc mulva már odaérkezett a különhajó is, amely teljes gözzel haladt előre és csak akkor lassította egy kissé menetét, amikor a révkapitányság lebogóját meglátta.

Az *Erzsébet híd ekkor már tele volt a béméskodók tömegével, akik feszülten figyelték a hatalmas fehértestű hajónak minden mozdulását.* Lassanként összeszedültek az emberek a partokon is és várták, vajon ki fog-e kötni a miniszterelnök hajója.

Mikor a révkapitányság motoresónakja a *Czár Nikolajhoz* közel férközött, a *parancsnoki hidon megjelent Pacics hajólt alakja.* Alakját világosszínű burberry kabát borította, hosszú fehér szakállát

ide-oda lengette a hajnali szél. A motoresónakban ülők üdvözölték a miniszterelnököt, mire Pacics is leemelte vastag sportsapkáját és többször integetett.

A hajó orrára tűzött magyar zászló mellett ekkor megjelent a hajó kapitánya, kezében hatalmas hangtölcsérral. A révkapitányság egyik embere ekkor föl-emelkedett a motoresónakban és szerbül a következőket kiáltotta a lassu mozgásban levő hajó felé:

— *Kíván Pacics őexcellenciája valamit és óhajt-e kikötni a magyar parton? Ha igen, akkor kérjük megmondani, hogy hol lesz a kikötés helye és miben állhatunk őexcellenciája szolgálatára!*

A kapitány ekkor visszafelelt valamit, de hangját már nem lehetett érteni, mert az időközben egyre gyorsabb tempóban haladó hajó elhagyta a motoresónakot. A kapitány intett még valamit, a parancsnoki hidon álló Pacics pedig újra megemelte sapkáját, ezzel jelezvén, hogy *semmit sem kíván és nem óhajt Budapestre kikötni.*

Hét óra 15 perckor hagyta el a különhajó Budapestet, 9 órakor pedig a Gellért-szálló előtt álló *Aero-Express* egyik *hidroplánja berregni kezdett és követte Pacics gyorsan haladó hajóját.*

Repülőgépen — a hajó után

A H—MAC—A jelzésű *Aero-Expressz* hidroplán hihetetlen gyorsasággal hasított a levegőt és *Esztergom előtt érte el a hajót,* melynek utasai csodálkozva nézték a 300 méter magasságban repülő hidroplánt.

Mikor a repülőgép a hajó felé ért, Meier kapitány lassítani kezdett, azután siklórepüléssel leereszkedett a víz fölé.

A repülőgép még elég távol volt a víz színétől, mikor *Pasics hajójáról,* már egyre növekvő meglepetéssel nézték a *tesztátsi műveletet, sőt két tiszt tücsövel igyekezett kivenni a repülőgép szárnyain levő felírást.*

Mindenki a fedélzeten...

Mikor a hajónélvők látták, hogy a hidroplán hatalmas kört ír le és a víz színére ereszkedik, — *lassítani kezdték a hajó menetét.* Hosszu lavírozás következett ezután, míg végre a hidroplánnak sikerült a *Czár Nikolaj* közvetlen

közelsébe jutnia. Ekkor már a hajó összes utasai a fedélzeten tartózkodtak.

A hajó orrán hatalmas nádfonatu *karrosszékben ült Pacics miniszterelnök fehér ruhában, orrán vastag fekete keretes pápaszemmel.* A Duna fölött hűvös szél lengedezett és Pacics lábait a forró nap dacára is vékony plédbe burkolták. Hosszu csontos ujjával fehér szakállával játszott és lászólág különbözősen nézte a történeteket. Töle kissé távolabb két sötét ruhába öltözött ur állott, akik közül az egyik *Popovics,* a budapesti jugoszláv követ volt. A parancsnoki hidon ekkor már három uniformisos tengerésziszt jelent meg, akik különböző jelekkel érdeklődtek a repülőgép utasainak szándéka iránt.

Mikor a repülőgép már egész közel jutott a *Czár Nikolajhoz,* egy *újságró* megjelent a repülőgép ajtajában és angol nyelven a következőket kiáltotta:

— *Halló! Sajtó! A fedélzetre csak rúnk menni!*

A hidroplán motorjának zakatolása elnyelte szavait és ezért kérését többször megismételte ugyancsak angol nyelven. A parancsnoki hid mellett álló tiszt egyideig értelmetlenül nézett, majd franciául visszakiáltott, hogy nem érti, miről van szó.

Az egész jelenet alatt *Pasics* teljesen közömbösen ült széknél, csak szeméi jártak élénken ide-oda. A sötét ruhás ur, aki minden valószínűség szerint *Pasics* titkárja volt, most hozzálépett és *tanácskozni kezdett vele.* Őt-hat perc telt el, miközben most már hárman tanácskoztak, amelynek eredményeképpen ugyanaz tiszt, aki a repülőgép utasainak szándéka iránt érdeklődött, francia nyelven a következőket kiáltotta:

— *Őexcellenciája végtelenül sajnálja, de amint a sajtó képviselői láthatják, jelenleg nagyon indiszponált, — magas láza van és ezért képtelen arra, hogy legszűkebb környezetén kívül, mással is érintkezze.*

Az arany sapkás tiszt ezután feszesen szalutált és megadta a jelt az indulásra. A gépek teljes erővel működni kezdtek és a hajó eltávolodott a még mindig a víz fölött lebegő hidroplántól.

A szilbácsi „fekete kéz“

A kártérítési összeget a nyomozó rendőrmester siklasztotta el

A szilbácsi Peják-család feje: *Peják Vitomir* gazda, *Peják Zsárkó,* *Peják Mihály,* *Peják Ignác* szilbácsi gazdákkal és *Csernin* András szilbácsi napszámossal „fekete kéz“ elnevezéssel bandát szervezett, amely 1919 tavaszán több helyen éjnek idején fegyveresen különböző összegeket rabolt össze.

A Peják-banda állig felfegyverezve, előreszegezett töltött puskákkal behatoltak Csersztvén Ján szilbácsi jómódu birtokoshoz, akit *Vitomir* felszólított, hogy adja elő egész pénzét. A *Peják-dinasztia* egyik tagja, hogy a követelésnek nagyobb nyomatókat adjon, puskájával melibe is ütötte a megrémült *Csersztvént,* akinek a banda másik tagja nagy kalapot húzott a fejére, hogy a tetteseket fel ne ismerje. *Csersztvént* még néhány ütessel is süggették a kövétel teljesítésére. Végül is *Csersztvén* felesége előadta a lakáson őrzött 7016 koronát, amellyel a „fekete kéz“ tagjai távoztak.

A szilbácsi rendőrségnél *Czrnojakics* Nikola rendőrmester vezette a nyomozást és miután sikerült neki, a „fekete kéz“ tagjait kinyomozni, rávette őket, hogy *térítsék meg Csersztvén hátrát.*

A banda le is fizette *Czrnojakics* rendőrmesternek: 6400 dinárt, de *Czrnojakics* csak 800 dinárt adott át a károsultnak, a többit megtartotta.

A noviszádi államügyészség a banda tagjai ellen rablás miatt, a rendőrmester ellen hivatali siklasztás miatt vádat emelt, a noviszádi törvényszék a főtárgyalást még a nyári szünetben meg fogja tartani.

Czrnojakics rendőrmester vizsgálati fogságban van.

A csodatyúk halála

A medvetáncolatot házról-házra járt hamvaszürke mosómedvéjével, amely dobszóra illette magát. Teljes opereteket táncolt össze és a végén meghajolt és vigyorgott, mint a szalonláncosok, éphogy azt nem mondta: *hepp!* Az egész ház ott tolongott körülötte és élvezték klasszikus mozdulatait. Aztán törzsfőnöke a mancsába nyomta a saját kalapját és a mackó körbe tányérozott. Megállt az ember előtt, pukkedlizett és medve nyelven mormogott valamit a fogai között. Lehet, hogy ezt mondta: »Kérek szépen pár garast szegény nyomorult mackónak.« De az is lehet, hogy ezt: »egyen meg a fene piszok alak.« Én nem értettem meg. Az összes szakácsnék elérzékenyülten rótták le adójukat a táncművészettel szemben és mindenki dobott valamit a kalapjába. Illetve a gazdájába. Mert a medvének nincs kalapja. A medve hajadonfővel jár télen-nyáron. Én ugyan azt hallottam, hogy a mackó téli álmot alszik. Meg is látszott ezen a szerencsétlen bocson, hogy nincs kialudva, majd leragadtak a szemei és egészen karikásak voltak, akár egy züllött fiakeresnek. Biztos az ágyból huzta ki főnöke, a morcos oláh.

A gyerekek processzióban mentek utána. Szegény városi gyerekek, akik eddig csak a képeskönyvből ösmerték az őserdők fiát, most alig tudtak betelni a személyes vizionálás örömeivel: belecsimpaszkodtak, meghuzigálták a szőrét, de ez nekik kőből volt, mint a játékmackóknak és tányértalpu koma mérgesen feljajdult: »hol vagyunk? Az erdőben?«

A kölykök visítottak az örömtől, retentő izgalomban voltak, lesték, hogy dörmög és kifordított karokkal utánozták cammogó ritmusát. Ő, ez egy igazi vadállat volt, akivel nem lehet sokat tekerőrizni, csak annyit mond: *hamm!* és már le is harapta az illető fejét.

A medvetáncolatot, különböző rébuszokkal faggatták a lelkendező gyerekek:

- Mivel él?
- Medvecukorral — mondta rá nagy komolyan a medvés ember.
- Szabad felülni a hátára?
- Hová gondolsz? Nyomban elfutna veled az erdőbe!
- Együtt alusznak?
- Hát persze. Én az ágyban, ő a díványon.
- Él a mamukája is?
- Nincs mamukája. Mamukáját agyonlőtték az erdőégetők.
- Mert meg akarta enni őket ebédre.
- Mert meg akarta enni őket ebédre.

Aztán tovább bandukolnak. Akadtak házak, ahol nem volt senki se kíváncsi mackó ur foxtróttaira. Vártak egy darabig, mackó ur megvetően szörpölt az orrával, mint egy taknyos kisgyerek és más helyen kopogtattak. A mackó táncolt és kenyéradogazdaja a zenét szolgáltatva. Hogy mért nevezik a medvetáncolatot a medve *kenyéradogazdájának*, holott ő él a medvéből, azt nem tudom. De ez egy nyilvánvaló tévedés, mert ha például a medvetáncolatot kezdené illette magát dobszóra, egész biztos nem lenne ilyen nagy anyagi és erkölcsi sikere mint alkalmazottjának. Így vándoroltak késő délutánig. Ekkor találkoztunk össze mi ketten és míg a mackó leheveredett a temetőszéli fűbe, a medvés ember mesélni kezdett:

— Ezelőtt egy évvel még egész kis átlatsereglettel jártam be a világot. Volt egy nagyon tehetséges tyúkom. Ez a tyúk szinte páratlan volt a maga nemében. Öt évig tudott számolni és kukorékolni, mint egy kakas. Egy tyúk, amely *kukorékol!* Csudákat beszélték róla az emberek és mindenki el akarta főzni tőlem. Később nagy nyomorba jutottam és elakarták árverezni. Éheztem. Először a fityülő struccot ettem meg. Aztán az éneklő malaera került a sor. Így lassan elfogyasztottam az egész társulatot. Legutolsónak a pápazály maradt meg, ez azonban, amikor észrevette ke-

zembem a borotvát meglógott, vad rikácsolással. A rága tyúkom tolt naponta egy tojást. Ezt megcsináltam hol rántottának, hol keményre főve és ebből éttem hónapokig. Aztán egy napon a tyúkom munkaképtelen lett, nem tudott több tojást produkálni és — hisz élni csak muszáj? — Őt is . . .

— Nos? — sürgöttem izgatottan.
— *Megettem* — vallotta be fájdalmasan — paprikásnak, csipetkével . . .
(t. l.)

Három miniszter vesz részt a Lika-vasut megnyitására

Nagy ünnepekre készülnek Zagrebben

Zagrebból jelentik: Zagrebben nagy előkészületeket tesznek a Zagreb-Split közt épült ugynevezett Lika-vasut megnyitására, ami szombaton, július 25-én fog megtörténni. A zagrebi lapok ebből az alkalomból ünnepi számokat adnak ki, amelyekben méltatják a vasutvonal nagy jelentőségét. A pálya udvarokat az egész vonal mentén fellobogózták és virágokkal díszítették.

Pénteken este Zagreba érkeznek különvonaton *Radojevic* közlekedésügyi, dr. *Superina* postaügyi és dr. *Krajacs* kereskedelmi miniszterek, a beogradi vasuti vezérigazgatóság kiküldöttjeivel együtt, akik szombaton este a Zagrebból induló első vonattal Splitbe utaznak, ahova vasárnap délután érkeznek meg. *Splitben Radojevic közlekedésügyi miniszter átadja a vonalat a forgalomnak*, vasárnap délután pedig *Krajacs kereskedelmi miniszter megnyitja a spliti Dalmácia-kiállítást*.

A három miniszter ezután *inspekciós látogatást tesz Dalmácia kikötőiben*, ahonnan csak a jövő hét végén térnek vissza Beogradba.

Próbarobbantás a bombapörben

Uj alibi-tanu jelentkezett Márffy megmentésére

Budapestről jelentik: A Márffy-pör bizonyítási részének csütörtöki táblai tárgyalására a vádlottakat nem vezették elő.

A tárgyalás megnyitása után a főügyész helyettes indítványt tett arra vonatkozólag, hogy *írászakértők vizsgálják meg a kismegyeri állomás távirati könyvébe beirt táviratot, amelyet állítólag Márffy jegyzett be*. Indítványozta továbbá, hogy a tábla keresse meg *Jutas állomást is arra vonatkozólag, hogy átfutott-e ott a Márffy által állítólag feladott sürgöny*.

Zachár táblabíró a szakértők meghívását és a Jutas állomáson megejtendő vizsgálatot is elrendelte.

Ezután *Loch Péter és Reinhardt tüzérkapitányokat mint szakértőket hallgatta meg a bíró*. A szakértők véleménye szerint a *Reviczky ucai bomba ekrazitot tartalmazott*.

Zachár táblabíró elrendelte, hogy végyleg, illetve *robbantás utján állapítsák meg, hogy a Reviczky ucai bomba ekrazitot és nem valamilyen más anyagot tartalmazott-e*.

Mintán kétely merült föl arra vonatkozólag, hogy a bomba szerkezetében talált órarugó nem órából került ki, elrendelte egy órásnak a meghallgatását.

Felolvassák azután *Márffy új alibi-tanujának, Varga Ferenc kőszegi cipész-mesternek vallomását*, amely szerint *Varga április 2-án este egy pár cipőt adott el Márffynak*. Márffy alibi igazolása eszerint a következőképpen áll:

Április 2-án reggel állítólag Kismegyeren járt Márffy és egy táviratot jegyzett be a kismegyeri állomás távirati könyvébe, este pedig Kőszegen fordult

meg és ott cipőt rendelt. Az alibi bizonyítás szerint április 2-án tehát nem járhatott az Erzsébetvárosi Körben.

A főügyész helyettes megjegyzi erre, hogy *Varga Ferenc kőszegi cipész, aki ezt az alibit bizonyítja, Márffy József nagybátyja és csodálatos, hogy ez az alibi bizonyíték csak most jutott az eszébe.*

Disda Ferenc az órás-szakiskola művezetője, óra-szakértő a pokolgépben elhelyezett óraműről ad ezután felvilágosítást. Szerinte az óraműben négy órarugó lehetett, amelyeket legfeljebb harmenchat órára lehetett beállítani.

A tárgyalásvezető közli ezután, hogy *a bizonyítás kiegészítését Győrben folytatják július 25-ikén*, ahol azokat a tanúkat hallgatják ki, kik Márffynak 1922. április 2-iki és augusztus 20-iki holtartózkodásáról tesznek vallomást.

Apró bűnügyek

Főtárgyalások a szubotikai törvényszéken

Múlt év november 19-én leszűrták *Mándics Vászó* alekszandrovói koreszmárost saját helyiségében. A tett elkövetésének gyanúja *Brancsics Vojin* alekszandrovói legényre térelődött, aki a kritikus napon két társával *Mándics* koreszmájában horozott. *Mándicsot* két helyen érte szurás és pedig jobb mellén a bordák között és baloldalán a csipő fölött. A sérülések súlyosak, de nem halálosak voltak és *Mándics* tizenhat napi kórházi kezelés után felgyógyult.

Csütörtökön tartották meg ebben a bűnügyben a főtárgyalást a szubotikai törvényszéken *Pavlovics István* törvényszéki elnök tanácsa előtt.

Brancsics Vojin vádlott tagadja, hogy ő szurta meg *Mándicsot*. Ott volt a koreszmában *Sinkovics Lukács* és *Rudics Stipán* társaságában. Csöndesen iddögáltak, miközben odajött az asztalukhoz *Mándicsné* és felszólította *Rudicsot*, hogy fizesse ki tartozását. *Rudics* ingerülten váiaszolt, hogy ne kiabáljon, majd kifizeti, amivel tartozik. Később megjött *Mándics* is, aki a szóváltásnál nem volt otthon és verekedni kezdett *Rudics*sal. *Mándics* a szóváltás hevében arcul ütötte *Rudicsot*. A legények kimentek a helyiségből, *Mándics* utánuk ment és *Sinkovicsot* kezdte üldözni. Eközben történt, hogy *Mándicsot* a szurások érték, hogy ki szurta meg, nem tudja.

A vádlott után *Rudics Stipán* hallgatták ki tanuként. Csak azt tudja, hogy *Mándics* őt pofonította, hogy később mi történt, nem tudja. *Sinkovics Lukács* azt mondja, hogy *Rudics*tól fizetést követeltek. Nem tudja, hogy ki szurta meg *Mándicsot*.

Mándics Vászó sértett kihallgatása következtében ezután. Elmondja az esetet, ahogy a helyiségben és utána az uccán lefolyt. Sőtét volt és így nem láthatta támadóját, de a hang után *Brancsics Vojin* ismerte fel.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért. A perbeszéd után a bíróság bűnösnek mondotta ki a vádlottat súlyos testi sérítés vétségében és az enyhítő körülmények figyelembevételével egy havi fegyházra ítélte.

Ugy az ügyész, mint a vádlott felebeztett.

A bujdosó villamámram

Juhász Mihály ötvenhét éves szubotikai fűtőmester azzal volt vádolva, hogy villamámramot lopott a szubotikai villamostársaságtól.

A vádlott tagadja, hogy ő villamos áramot lopott volna.

— Az Isten engem innen ki ne segítsen, — mondja siránkozó hangon — ha én valamit tettem.

A vádlott után *Futó Géza* villanyszerelőt hallgatták ki tanuként. Elmondja, hogy a fűtőmester megbízásából ő és *Tupfner* szerelő kimentek *Juhász Mihály* Sabacka-uccai lakására, hogy ellenőrizzék a villanyórát. *Tupfner* nézte meg az órát és azt állapította meg, hogy az órán a fűtőbiztosíték át volt kötve egy dróttal és ez oda volt erősítve a hozzá vezető áramkör-biztosítóhoz. Ezáltal a villam-

óra ki volt iktatva és nem mutatta a fogyasztást. *Tupfner* Ferenc szerelő hasonlóan adja elő a dolgot.

A vádlott tagadja, hogy ő tette volna oda a drótot.

Diklity Szvetisláv villanygyári igazgatót szakértőként hallgatta ki a bíróság. Elmondja, hogy a vádlott konyhájában egy 150 wattos égőt találtak. A szomszédoknak is feltűnt a tulerős világítás, a vádlott által fizetett áramdíj viszont nem állott arányban a fogyasztással.

A vádlott azt mondja, hogy azért égött a konyhájában a tulerős égő, mert akkor este kivilágítás volt elrendelve.

A bíróság a vádlottat csak kihágás vétségében mondotta ki bűnösnek, mert gyanus eredetű áramot fogyasztott és ezért 400 dinár fő- és 100 dinár mellék-büntetésre ítélte.

Ezüst óra a pantallóban

Gabrics Andrija azzal volt vádolva, hogy ez év március 6-ikán *Csajkás Lajos* ékszerész üzletében egy ezüst órát lopott.

A vádlott nem érzi magát bűnösnek és tagadja a lopást.

Csajkás Lajos ékszerész elmondja, hogy a vádlott többször megfordult üzletében. A kérdéses napon bevezetett az üzletbe egy fiatal embert és azt mondta, hogy órát akarnak venni. Négy darab zsebórát tett eléjük. Amikor a vevők nézegették az órákat, észrevette, hogy egy ezüstóra hiányzik. Azonnal felszólította a vevőket, hogy adják elő a hiányzó órát. Ezek sértődötten tiltakoztak a gyanúsítás ellen és felszólították őt, hogy kutassa ki őket. Az ékszerész erre felhívta a vádlottakat, hogy miután több női vevő is volt az üzletben, menjenek az üzlet hátulsó részébe. Itt nem kellett sokat kutatni. Az ékszerész a csizmába szorított pantallót kezdte tapogatni és ott volt az óra a pantallóban. A szűk csizma nem engedte, hogy az óra lecsusszon a csizmaszárbába. Elvette az órát a vádlottól és feljelentette.

A bíróság a vádlottat tizenöt napi elzárásra ítélte.

Gye dr.

először sajátmagán próbálja ki rák-szérumát

A felfedezők beszámoltak eredményeiről az angol orvoskongresszuson

Londonból jelentik: *Dr. Gye* és *Barnard*, az angol orvosok évi kongresszusán, amelyet az idén Bathban tartottak, zárt ajtók mögött beszámoltak rákkutatásaik eredményéről.

Dr. Gye újságírók előtt kijelentette, hogy most rövid szabadságra megy és ha onnan visszatér, újból komolyan munkához lát. Eddig már felfedezte azt a szérumot, amellyel kísérleti tyúkokat sikerült immunizálnia. További célja lesz, hogy olyan profilaktikumot állítson elő, amellyel emlős állatokat és az egészséges emberi szervezetet a rákparazitákkal szemben immunissá tegye. Ez a védőszérum *dr. Gye* szerini teljes biztonságot ad majd rákbetegség ellen. *Gye* kijelentette az újságíróknak, hogy egyelőre semmi esetre sem enged a tömeges kéréseknek és nem fogja szérumával a nagy tömegben jelentkezőket oltani. Kijelentette, hogy erre csak akkor kerülhet sor, hogy ha találmányát saját testén kipróbálta.

HÖLGYEKI

Megérkezett a legújabb párisi fűző divatlapom, melyből mérték után készítem a legelégánsabb használatot, melltartót, gyomoroszorítót. Orvosi rendelésre készítek haskötőket. Tisztítást és javítást elfogadok

LEONTINE VIRÁG

Subotica, Aleksandrova ulica 11.

HIREK.

•••

Józan démonok

A háboru temérdek hősi halottja közt ott van: a szabadság, a munka és a szerelem is. Természetes tehát, hogy a háboru utáni gazdasági élet során minden európai államban, egyikben előbb, másikban később, kialakult egy korszak, amelyben három ember-típusé volt a világ: a terroristáé, a siberé és a prostituálté. A terrorista személyileg olykor túlnőtt ennek a fogalomnak a határain, történelmi méreteket öltött s ekkor Leninnek, Mussolininak vagy másnak hívják. A sibereknek is akadtak díszpéldányai, akik már nem is azok, a Castigliónok s a Boselek. A prostituált nő — nos ennek a fajtának tipikus háboruutáni díszpéldányait nem lehet személy szerint megnevezni. Ez különben legkevésbé sajátos háboruutáni jelenség, legfeljebb hallatlan elszaporodottsága és fényűzése volt a terrorista-siber korszaknak sajátos jelensége. Normális időkben a szabad életű dísznő lepkékként röpködött a kultura u. n. virányai fölött: a háboru utáni társadalom parkirozott ingoványai fölött úgy szálldosott, mint a döglégy a mocsár fölött.

Most, úgy látszik, vége van ennek a korszaknak. A mocsarakat kezdték kiszáritani. Lassan ment s utána a táj képe inkább a sivatagé, mint termékeny, megművelt földé, de bizonyos, hogy a mocsársírlények lassan eltűnnek. Persze ezeknek az abnormis bujassággal kisértett egzisztenciáknak szétesése nyomán, mint bomlási termék, sok kínos eset, sivár életadat kerül napfényre. Rendesen a törvényszéki tárgyalások során, vagy legalább is ezzel kapcsolatban, s majdnem mindig szerepel a kínos ügyben egy selymes, parfümös nőcske, aki nem látja be, hogy a mocsarakban szerzett kincseit ő miért nem vihetné szárazra s akinek nincs kedve még gazdasági értelemben se követni a hindu özvegyek példáját, akik halott kedveseik után maguk is sírba szállnak.

Nem, bárijainknak, hotelhalljainknak, strandjainknak ezek a páváik, fácánjai és paradicsommadarai, akiket a riporterek gyöngéden csak a »táncosnő«, vagy a »színésznő« gyűjtőnév alatt szerepeltetnek a tudósításaikban, nem is gondolnak arra, hogy díszes tollazatukat: ruháikat, ékszereiket, bundáikat, autóikat, lakásukat visszaadják annak, akitől ezeket a jobb időkben kapták, annak amiatt a csekélység miatt, hogy egykori barátjuk hol bent a börtönben, hol szabadlábon éheznek. S ez az, ami ezeknek a háboruutáni démonoknak mégis ad valami sajátos jelleget. Mert mindig voltak és lesznek szép nők, akik testi, esetleg szellemi varázsaikat egy szivattyurendszerként működtetik s ezzel egy vagy több férfi vagyontárgyait és készpénzét birtokukba vonják. Mint a vakuum kliner tölcserében a porszemek, úgy rajzanak egy ilyen szép nő ölébe a javak és értékek. Ami azonban ezeket a háboruutáni »művésznőket« az ezelőtti s remélhetőleg ezutáni ilyen hölgyektől megkülönbözteti, az az a hallatlan fesztelenség, az a magától értetődő nonchalance, mellyel egykori barátait a nyomorba, sőt börtönbe juttatják, sőt juttatják. Igaz, ezek a barátok gyakran megérdemlik ezt a sorsot; de mégis talán lehetne nekik adni egy kis végkielégítést, mely megszabadítaná őket a börtöntől s lehetővé tenné, hogy valami szerény, egyszerű leánnyal családot alapítsanak s új életet kezdjenek. Vége is az együtt töltött szép napok emléke megérdemelné ezt a kis áldozatot.

Nem, a siber és tözsdé-hossz-korszaknak ezek a női neveltjei nem ismerik ezt a szentimentalizmust. A mór, sőt az Ármin vagy a Samu megtette a kötelességet, tehát mehet. Mehet a csödbe, a börtönbe a rika francia idegen légióba harcolni a rifkabilok ellen. De, hogy az egykori szerető visszaadon neki valamit a becsülettel megszoigált, vagy egészen

elfogadott értékekből, ez egy olyan hamis szentimentalizmusból származó gesztus volna, amit a művész a színpadon esetleg igaz átérzéssel megjátszik, de kint a komoly, háboruutáni életben éppoly őszintén butaságnak tart.

Szász Zoltán

— **A király a Szent Száva renddel tüntette ki a staribecsei apátplébánost.** Aleksandar király öfelsége Petrányi Ferenc staribecsei apátplébánosnak a Péter király emlékmű felállítására körül szerzett érdemei elismerésül a Szent Száva rend harmadik osztályát adományozta.

— **A pápa nem beteg.** Rómából jelentik: A pápa megbetegedéséről szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak. A pápa csütörtökön nagy számú zárandokközönségnek misét celebrált.

— **Lemondott rendőrkapitány.** Jovics Szeván volt noviszadi vasuti komeszár, akit a belügyminiszter Petrovics György rendőrkapitány helyébe nevezett ki Szuboticára, nem foglalta el hivatalát, hanem beadta állásáról való lemondását.

— **A balti államok külügyminisztereinek értekezlete.** Revalból jelentik: Finnország, Észtország, Lengyelország és Litvánia külügyminiszterei július 25-én Revalban konferenciát tartanak. A konferencia napirendjén a biztonsági kérdés, a balti államoknak a Népszövetség közgyűlésén való együttes fellépés és a balti államokban közös pénzügyesség bevezetésének előkészítése szerepel.

— **A becskerekai főgimnázium új igazgatója.** Becskerekéről jelentik: A kultuszminiszter a becskerekai főgimnázium igazgatójává Pesztovnik Pavel dr. ljubljana tanárt nevezte ki.

— **Caillaux fizetni akar a szövetségeseknek.** Párisból jelentik: Hivatalosan megerősítik a hírt, hogy legközelebb megindítják a tárgyalásokat a francia háborus adósságok rendezésére. Franklin-Bouillon volt miniszter vezetésével bizottság utazik elsősorban Londonba, onnan tovább Amerikába. A tárgyalásokat úgy Angliában, mint Amerikában, az előzetes szaktanácskozások befejezése után Caillaux fogja folytatni és befejezni.

— **A becskerekai lakásbíróóság tárgyalási napjai.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai lakásbíróóság csütörtökön délután tartotta első ülését. A lakásbíróóság ezentúl herenként háromszor kedden, csütörtökön és szombaton tart tárgyalást, mindenkor délután 3 órai kezdettel a városházán levő régi lakáshivatal helyiségében.

— **Szubotici adókövetések.** Julius 31-én a következő V—VIII. körök kerülnek sorra: Cseke Kálmán, Fertl Antal, Pausics Gyenő, Bauer Irén, Hajduska Mária, Lang Andrásné, Magosi Gizella, Pudler, Ösz Szabó Iván, özv. Szabó Ivánné, özv. Róth Jakabné, Róth Irén, Sild Jósó, Róth Vranje, Róth Jakabné, Vahan György, Róth Ármin, Bugarszki Szvetozárné, Bernhard Paula, Cseke Kálmánné, Gombos Antalné, Hofmann Jósóné, Heumann Samuné, Kozarics Antónia, Kalmár István, Krnyajzski Kata, Kotozó Albertné, Kis Róza, Margaretten Lajosné, Szenes Lipótné, Komlós László.

— **Szeptemberben fejezik be a csehszlovák-magyar kereskedelmi tárgyalásokat.** Bécsből jelentik: A *Politische Korrespondenz* jelenti: A csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződéses tárgyalások második olvasását befejezték. A tárgyalások eredménye alapján az érdekelt gazdasági körökkel történt érintkezés után intézkedéseket tesznek a tárgyalások végső szakaszának előkészítésére. A tárgyalásokat szeptember végén fogják folytatni.

— **Vázsonyi Vilmos vállalja Beniczky védelmét.** Budapestről jelentik: Egyes lapok jelentései szerint Beniczky Ödön felkérésére Vázsonyi Vilmos vállalni fogja a volt belügyminiszter védelmét. Az erre vonatkozó megbeszélések végett Vázsonyi csütörtökön felkereste Beniczkyt a fogóságban.

— **Első a brit flottaprogram.** Londonból jelentik: A minisztertanácsban újra órákig tanácskoztak a flottaprogramról, anélkül, hogy a pénzügyminiszter és a tengerészeti miniszter között kompromisszum jött volna létre. A tengerészeti miniszter ragaszkodott a flottaprogram teljes végrehajtásához. Baldwin miniszterelnök az alsóházban ennek dacára kijelentette, reménye van arra, hogy rövidesen létrejön a megegyezés.

— **A rejtélyes szacharincsempész.** Noviszadról jelentik: Janszovics Irfein noviszadi kereskedő egy elbocsátott alkalmazottja feljelentette, hogy szacharint vásárol. A rendőrség házkutatást tartott s találtak is Janszovicsnál majdnem öt kilogramm szacharint, amelyről bevallotta, hogy nem állami monopólium, hanem Sándor Bálint rakovici paprikakereskedőtől vásárolta. A rendőrség megkeresésére Sándornál is házkutatást tartottak s nála is találtak nagyobb mennyiségű szacharint. Sándor fantasztikus történetet adott elő arra nézve, hogyan került Jugoszláviába. Emondta, hogy Magyarországon élt s onnan haza akart menni Erdélybe, Feketegyarmatra. A határon azonban elfogták s besorozták a magyar hadseregbe, ahol arra kényszerítették, hogy katonai szolgálatot teljesítsen. Hosszabb ideig katonáskodott s azután átszökött Jugoszláviába. A rendőrség Sándor Bálint előletemek kiderítésére is nyomozást indított.

— **Mussolini flottagyakorlatot tart.** Rómából jelentik: Mussolini apja, a Popolo d'Italia, közli a legközelebbi olasz flottagyakorlat programját. A gyakorlaton 106 hadihajó, 59 repülőgép és 3 léghajó vesz részt. A feltevés az, hogy ellenséges hatalom megszállta Szardíniát és Szicília meghódítására készült. A flotta feladata Szicília megvédése.

— **A törvényszéki tanácselnök sajtópörei.** Budapestről jelentik: Az igazságügyminiszter megadta Schadt Ernő törvényszéki tanácselnöknek a felhatalmazást, hogy dr. Boross László, az Esti Kurir felelős szerkesztője ellen megindítsa rágalmozás miatt a sajtópört, a lapban közölt hat cikk miatt. Ugyancsak felhatalmazást kapott Schadt arra is, hogy Rupert Rezső ellen is sajtópört indítson.

— **Halálos vasuti szerencsétlenség Szarajevó mellett.** Szarajevóból jelentik: A Szarajevó melletti Iliдзе fürdőhelyen vasuti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat három kocsija, hibás váltoállítás következtében kisiklott és felborult. Klocsár Novák rendőrmester kiugrott a kocsiból, de olyan szerencsétlenül esett, hogy nyakszirttörést szenvedett és azonnal meghalt.

— **Óriási orkán Zagreb környékén.** Zagrebból jelentik: Zagreb környékén hétfőről szerdaig óriási vihar dühöngött. Oroszlavje, Podgorje, Donja Stubice községekben a vihar kidöntötte a telefonoszlopokat, a kisebb házak tetőit lesodorta s a termést teljesen megsemmisítette. A villám több házat felgyújtott. A lakosság gyorssegélyért fordult a kormányhoz.

— **Hőhullám Svédországban.** Stockholmból jelentik: Svédországba érkezett a hőhullám. A hőmérő árnyékában 30 fokon felül mutat. Mindennap erős zivatar van, az esőzések következtében helyenként egész patakok keletkeznek az uccákon, úgyhogy az autók kerékei valóságban elmerülnek a vízben.

— **Amondola olasz ellenzéki vezető jobban van.** Rómából jelentik: Amondola képviselő állapotában javulás állott be. A sebesült lázmentes. Jobb-szeme a fasiszta támadásban erősen megsebesült. Az orvosok azonban remélik, hogy szemét meg tudják menteni. A megindított rendőri nyomozás eddig semmi eredménnyel nem járt.

— **Rémhirterjesztésért elkoboztak egy német lapot.** Berlinből jelentik: A nemzeti szocialista Arbeiter-Pressa külön kiadásban jelentette, hogy augusztus 18-ára, amikor Bécsben megkezdődik a nemzetközi szocialista kongresszus, a csehszlovákok az osztrák határon összehívottak hater ezer katonát, akik zavargások esetén be fognak vonulni Ausztriába, hogy a rendet helyreállítsák. A lapot rémhírterjesztés miatt elkobozták.

— **Nem osztják fel a szanádi közlegelőt.** Branovacska Szima és neje közös urbéri legelő felosztása iránt beadványt intézett a kikindai törvényszékhez, melyben a Szanád község határában fekvő 362 holdnyi legelőnek 180 birtokos közti felosztását kérték. Hartmann Iván törvényszéki bíró kiszállt Szanád községhezába s megidézte mind a 180 érdekelt felet. A bíró kihallgatta a megjelent feleket, majd több fél kérelmére elrendelte a szavazást. A szavazás eredménye az volt, hogy a jelenlevő 124 birtokos közül 122 a felosztás ellen szavazott s ezek közé sorozták a meg nem jelent feleket is. Mivel így a többség — a birtokosok több mint háromnegyed része — a közös legelő felosztása ellen szavazott, a törvényszék Branovacska kérelmével elutasította.

— **Hamis ezerdinárok.** Beogradból jelentik: A központi állampénztárban szerdán két hamis ezerdinárost találtak. A központi állampénztár azonnal elküldte a gyanús példányokat a nemzeti banknak, ahol megállapították, hogy a pénz hamis. A hamisítványt arról lehet megismerni, hogy a piros szín sokkal durvább s a lila szín jóval halványabb az eredetinel.

— **Agyonlöttek egy baranyai földművest.** Batinaról jelentik: A baranyai Branjin Vrh községben kedden este tragikus eset játszódott le. Fargyanin Vinkó dobrovójac revolverral agyonlötötte Barics Ádám földművest, aki nyomban a tett színhelyén a Klikin Fülöp-féle kocsmában meghalt. Az önként jelentkező gyilkos a csendőrségnél tettét azzal okolta meg, hogy Barics őt lopással vádolta meg. A gyilkos dobrovójacot letartóztatták és átkísérik a szombori ügyvédség fogházába.

— **Kigyulladt erdő.** Hannoverből jelentik: A linneburgi kerületben kigyulladt az erdő. A nagy hőségben és a szárazságban a tűz hamarosan áttért a tőzegmezőkre és a legelőre is. Több helység komoly veszedelemben forog. Több száz főt katonai osztagot küldtek ki az oltási munkálatokra, majd később a nemzeti munkavédelem tagjai is kivonultak, hogy segítsenek a tüzoltóknak és a katonaságnak a veszedelmes tűz lokalizálásában.

— **Razzia a noviszadi pályaudvaron.** Noviszadról jelentik: *Vilovác Milán*, a noviszadi vasuti rendőrség komisszáriusa razziát tartott a pályaudvaron tartózkodó utasok közt. Arkadias Achil, Otobasics Hasszan, Maties Gena, Kris Steva, Rajkovic Jósó, Siljak Radovan és a sokszorosan körözött Mojszilovics Szvetisláv foglalkozás nélküli csavargókat előállította és a városi rendőrségnek adta át. A rendőrség csavargásért valamennyi előállítottat elzárásra ítélte.

— **Zsedniken kisiklott egy tehervonat.** Csütörtökön délután egy Noviszád felől érkező tehervonat öt üres kocsija hibás váltoállítás folytán a zsedniki állomás előtt kisiklott és felborult. Emberéletben nem esett kár. A Noviszadra induló gyorsvonat a szerencsétlenség miatt két óra késéssel érkezett Noviszadra.

— **Noviszádiai a subotici sakkversenyen.** A subotici országos sakkversenyre Novisadról a következők jelentették be részvételüket: *Kulzsinszki Niko'a*, a novisadi sakkverseny második helyezette, továbbá *Vidor László* és *Markovics Mita*. Nem jön azonban Subotica dr. *Csiris István*, országos sakkbajnok, aki a bratiszlavai sakk-kör meghívását fogadta el s részt vesz az ottani sakkversenyen. A subotici sakk-kör részéről való nevezés eldöntésére kétfoldú: selejtező verseny folyik Csillag, Engel és Grüner között. Az eddig lefolyt játszmákból Csillag mindkét játszmát megnyerte Grünerrel szemben és Engellel az első pártban remissel végzett. Engel egy játszmát nyert Grünerrel szemben. A selejtező verseny vasárnap ér véget.

— **Julius 31-én kezdődik az angol bányászsztrájk.** Londonból jelentik: A bányamunkások szervezetének végrehajtóbizottsága határozatot hozott, amelylyel utasítja a bányamunkásokat, hogy július 31-én lépjenek sztrájkba.

— **Pusztító vihar Franciaországban.** Párisból jelentik: Szerdán este hatalmas orkán vonult el Páris fölött, amely jelentős károkat okozott. A vihar megzavarta az Orleans villamosági társaság üzemét is és így *világítási zavarok keletkeztek*. Az Orsay pályaudvaron nagy vonatfordás támadt. Erről a pályaudvarról indulnak a villamosvonatok Páris környékére és a villamostelep üzeme miatt ezek a vonatok nem tudtak elindulni. A vidéken is, délnyugati Franciaországban, nagy károkat okozott a vihar. Toulon környékén *nagy területeken elpusztult a legrátogobona*. A nagy felhőszakadás miatt a folyók erősen megáradtak. Luchon közelében egy hatalmas elektromos telep megszüntette működését. A vihar ezen a vidéken *rombadöntött egy házat. Egy négygyermekes család a romok alatt halált lelt*. Saint Marret környékén *két híd leszakadt*. A lyoni vasútvonal viz alatt áll és egyelőre nem közlekedhetnek erre a vonatok. Moutienben villámcsapás következtében nagy tűz támadt. *Huszonöt ház leégett*. Saint Germain la Pradeban is lecsapott a villám. A tűz itt *huszonegy házat hamvasztott el*.

— **Báró Rothschild Ausztria párisi főkonzulja.** Bécsből jelentik: Az osztrák kormány elhatározta, hogy Párisban főkonzulátust állít föl, amelynek élére egyik Rothschild bárót fogják kinevezni.

— **Hivatalvizsgálat Somborban.** Szomborból jelentik: Dr. Rogulics Szlavko, a novisadi tartományi pénzügyigazgatóság inspektora Szomborba érkezett, ahol hivatalvizsgálatot fog tartani.

— **Nem adnak határátlépési igazolványt a szegedi bucsura.** Beogradból jelentik: A Bács megyei Napló közölte, hogy a hatóságok azt tervezték, hogy határátlépési igazolványokat adnak azoknak a sentai polgároknak, akik a szegedi bucsura akarnak Magyarországra átmenni. Strilics Béla radikális képviselő ez ügyben csütörtökön eljárt Makszimovics belügyminiszternél, aki azonban kijelentette, hogy a jugoszláv-magyar viszony ma még nem olyan, hogy ajánlatos és megengedhető volna ilyen tömeges határátlépési igazolványok kiállítására.

— **Halálos bukás az akadályversenyen.** Berlinből jelentik: A Karlshorst akadályversenyen súlyos szerencsétlenség történt. Ötlik Zsóké, az akadályversenyek bajnoka, az utolsó ugratásnál elbukott és koponyatörést szenvedett. Felgyógyulására nincs remény.

A kisebbségi humbug-liga

Budapesti lap leleplezése a Tyrnauer-féle világszövetségről

A kopenhágai *Nemzeti Kisebbségek Világszövetségéről* — amelynek gyanus tevékenységét a *Bács megyei Napló* csütörtöki számában részletesen ismertette — a *Pesti Napló* néhány napja hosszú cikke közölte és az akciót komolyan véve nagy propagandát csinált hasábjain a Tyrnauer-féle vállalkozásnak. Időközben, úgy átszik, a *Pesti Napló* is tudomást szerzett arról, hogy a kopenhágai védőliga széllimos alakulat, mert legutóbbi számában már a következőket írja róla:

— A *Pesti Napló* kopenhágai tudósítójának jelentése alapján vasárnapi számában megírta, hogy dr. Tyrnauer István egy másik magyar fiatalemberrel a dán fővárosban egy állítólagos kisebbségi liga nevében lépnek fel és üznek propagandát. A két fiatalember azt állítja, hogy egy berlini nemzetközi ko-

— **Osztrák szocialisták javaslatai a szülők és házasfelek jogainak szabályozásáról.** Bécsből jelentik: A nemzeti tanácsban szociáldemokrata részről indítványt tettek, amely a szülők jogainak szabályozására vonatkozik. A javaslat azt kívánja, hogy az anyának az apával egyenlő családi jogai legyenek. Ennek értelmében osztrák állampolgárnő, ha külföldivel köt házasságot, megtartaná osztrák állampolgárságát. A házastársak akaratától függetlenül, hogy házasság esetén a férfi vagy a nő nevét választják családnévül. A közös lakóhelyet csak mindkét házastárs beleegyezésével lehetne változtatni. Mindkét házastársnak egyenlő jogai lennének a gyermekkel szemben, de egyenlők lennének a kötelességeik is. A gyermekeknek jogot adna a törvény, hogy szüleiket bíróság elé állítsák. Politikai és társadalmi körökben nem tartják valószínűnek, hogy a szociáldemokrata javaslatból törvény legyen.

— **Eljegyzés.** Löwenberger Sárkát eljegyezte Deutsch József az I. novisadi hengermalom tisztviselője. Noviszad, 1925. július hó.

— **Egy baranyai tanítócsalád cennáriuma.** Zmajevácról jelentik: A baranyai Zmajevác község római katolikus lakossága bensőséges ünneplésre készül Möhler György kántornak és iskoláigazgatónak *abból az alkalomból*, hogy családjának tagjai egyenes ágon már száz éve tanítói a községnek. Az első Möhler 1825-ben vette át a falu római katolikus iskoláját, utána fia következett, most pedig unokája tanít ugyanazon a helyen.

— **A francia-spanyol tengeri-egyezmény.** Rómából jelentik: A kormányhoz közelálló *Corriera d'Italia* a tengeri zónára vonatkozó francia-spanyol egyezményről azt írja, hogy a franciáknak Olaszországgal szemben tanúsított igazságtalan és udvariatlan magatartása politikai körökben a legnagyobb megütközést keltette. A tengeri-egyezmény Olaszországnak olyan érdekeit sérti, amelyek nemzetközi szerződéseken alapulnak és Olaszország tekintélyén súlyos csorbát ejtenek.

— **Egészségügyi kiállítás Vukováron.** Novisadról jelentik: A novisadi egészségügyi főnökség a Novisadon, Somborban s más helyeken már nagy sikerrel bemutatott egészségügyi kiállítás anyagát átviszi most Szlavóniába. Az első egészségügyi kiállítás augusztus 2-án nyílik meg Vukováron.

— **Arany helyett játékpénz.** Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség tetten érte és letartóztatta Simics Grigorije paracsin (jagodina) kerület) naplopót. Simics a tizkoronás aranyhoz megtevésztésig hasonló játékpénzeket akart eladni Jovanovics Márkónak, aki vásárolni is akart olcsó aranypénzt, a rendőrnek azonban feltűnt a titokzatosan suttogó két ember. Mindkettőt előállították és Simics letartóztatták.

ferencia bizta meg őket a *Nemzeti Kisebbségek Világszövetségének* megalakításával. Berlinben jól informált körökben érdeklődtem és a kapott felvilágosítások alapján leenthetem, hogy *ilyen nemzetközi konferenciát Berlinben nem tartottak*, a két magyar fiatalember megígért *nem áll senki*, akinek joga van nekik ilyen megbízást adni és *nyilatkozik, hogy az egész akció a két fiatalember egyéni ténykedése*. Dr. Tyrnauer István valóban járt Berlinben, ahol két ismert berlini magyar kereskedő nagyobb pénzüsszeget bocsátott rendelkezésére.

Pár nappal később, amikor a két kereskedő értesült az akció jellegéről, táviratilag felszólította Tyrnauer Istvánt, aki Berlinben *egy budapesti kurzuslap tudósítója volt, hogy azonnal hagyja el Kopenhágot*.

— **Agyonlőtt csavargó.** Szentáról jelentik: A csókai csendőrség a falu határában egy gyanus embert fogott el. Mikor igazolásra szólították fel, futásnak eredt és miután többszöri felszólításra sem állt meg, utánlőtték. Az egyik golyó eltalálta. Nyomban meghalt. A kikindai ügyészség rendelkezése felboncolták. Kitételét nem sikerült megállapítani.

— **Gyilkos cigányprimás.** Szentáról jelentik: Teleki János adai napszamos egy szép napon megunt a favágást és elhatározta, hogy a zenési pályára lép. Hosszas megbeszélést folytatott Bali Péter cigányprimással, aki hajlandónak mutatkozott, hogy kiképezeti a muzikális favágót bögössé. Egy hónapi próbaidőben állapotok meg és Teleki a legjobb lelkiismerettel kezelte esténként a kávéházi hangversenyeken a vonót. De a zenekar folyton zugolódott és azzal gyanúsították Telekit, hogy hamisan játszik. Ebből persze háboru keletkezett, amelynek során az ambiciózus favágót eltávolították a bandából. Feleki a nagybögöt magánál tartotta és a primás fölkereste lakásán, hogy a bögőt visszaszerezze. Teleki nem akarta kiadni a hangszert, mire a primás dühében kést rántott és leszúrta Telekit, aki halálosan megsebesült. Bali Pétert a csendőrség letartóztatta.

— **A nákovói háboru.** Néhány héttel ezelőtt kikindai tudósítás alapján arról adott hírt a Bács megyei Napló, hogy Nákovón pénzügyőrök többször mellbeszúrták Eberhardt János községi bírót s bajonettel megsebesítették Kalesz Bernát és Gruics Milán földbirtokosokat. Zsiva Mitrovics nákovói pénzügyőri szemlésez erre vonatkozólag levelet írt hozzánk, amelyben közli, hogy a községi bíró egészséges, a pénzügyőrökkel nem volt semmi baja s nincs baja Kalesz Bernátnak sem.

— **Megszüntetik az osztrák indexbizottságot.** Bécsből jelentik: A nemzeti tanács megszüntette a leépítési törvényben megállapított paritásos indexbizottság működését.

— **A veszett kutya áldozata.** Szentáról jelentik: Nagymélykúti Teréz öt éves szentai kisleányt ezelőtt két héttel egy veszett kutya harapta meg. Beszállították a novisadi Pasteur-intézetbe, ahol beoltották és hazaküldték azzal az utasítással, hogy időnkint járjon be kezelésre. A kislány szülei azonban elmulasztották a kezelést és a gyermekén kitört a veszettség. A szerencsétlen gyermek retentő kínok között kiszivedett. A vizsgálat megindult.

— **Az örült rendőr rémtette.** Budapestről jelentik: Borzalmas családi dráma játszódott le csütörtökön délelőtt az újpesti Báthory-uccában. Lengyel István rendőr, aki csak nemrég szabadult ki a lipótmezei tébolydából, revolverrel rálőtt a feleségére. Az asszony holtan terült el a földön, mire a rendőr maga ellen fordította fegyverét, kétszer egymásután fejébe lőtt és azonnal meghalt.

— **Havannában propaganda-cigaretta gyártanak.** Havannából jelentik: Az idei dohánytermés Havannában olyan nagy volt, hogy a gyárosok nem képesek elhelyezni a dohányt. A dohánygyárosok szövetsége elhatározta, hogy propaganda-célokra egymillió cigaretta és szivart fognak gyártani; amit szét fognak küldeni Európába.

— **Református egyházközség Beogradban.** Beogradból jelentik: A református egyház Beogradban önálló egyházközséget alakít és lelkesíti állást keres. Vasárnap reggel nyolc órakor és délután négy órakor Benkó Viktor szombori lelkes, a beogradi amerikai misszionátus templomában ünnepélyes istentiszteletet fog tartani.

— **Öt hónapi fogház Ajanovics képviselő haláláért.** Banjalukából jelentik: Mint ismeretes, két héttel ezelőtt Banjaluka közelében autóbaleset áldozata lett Ajanovics Hamzaliya muzulmánpartii képviselő. Az autó egy bedőlt hídön lezuhant és itt lelte a képviselő halálát. Emiatt a bíróság felkösségre vonta Begovic főtimestert és Vukmanovic utmestert azért, mert a híd megvilágítását elmulasztották és a szerencsétlenség emiatt következett be. A banjalukai törvényszék Begovicot bűnösnek mondta ki életbiztonság elleni gondatlanság vétségében és ezért öt hónapi fogházra ítélte. Vukmanovicot a bíróság felmentette.

Jelentkeztek kiállításra a subotici Nagyvásár és Kiállításra!

— **Husz éves érettségi találkozó.** A subotici főgimnázium 1905-ben érettségi vizsgát tett diákjai július 25-én tartják huszéves találkozóikat a palicsi Abbázia vendéglőben.

Ne felejtse el, hogy 1925. augusztus 22-31-ig tart a subotici Nagyvásár és Kiállítás!

Dr. Salamon Frigyes ügyvéd dr. Wilhelm Jenő ügyvéddel való társulása folytán irodáját I. Kralj Aleksandra utca 4. sz. alá (Rossia-Fonciére palota, I. emelet) helyezte át.

Felfüggesztették az osztrák boxszövetség bírókolégiumát. Bécsből jelentik: Az osztrák boxszövetség tanácsa a bírókolégium működését felfüggesztette azzal az indoklással, hogy a múlt vasárnapi osztrák-magyar boxmérkőzésen az osztrák bírói kar teljes hozzá nem értésről tett bizonyosságot. A felfüggesztéssel kapcsolatban az osztrák boxoló-bírák szövetségének elnöke, Spitz, lemondott.

— **Kóbor cigányok garázdálkodása.** Dárdáról jelentik: Szréta Nikint a baranyai Popovac község volt bíráját kóbor cigányok megtámadták és súlyosan megsebesítették. A volt bíró fölépüléséhez kevés a remény. A tetteseket a csendőrség letartóztatta.

HORVÁT LESZÁMITOLÓ BANK ZAGREB

Alaptőke: Din. 200,000.000.—
Befizetve: Din. 140,000.000.—
Tartalékok: Din. 50,000.000.—

FIÓKINTÉZETEK:

Subotica, Beograd, Dubrovnik, Križevci, Maribor, Osijek, Petrinja, Sušak, Vinkovci

ELFOGAD

betéteket könyvecskére és folyószámlákra a legkedvezőbb kamatozás mellett

FOGLALKOZIK

devizák és valuták eladásával és vételével, valamint az összes bank- és tőzsdeműveletekkel

FINANCIROZ

kereskedelmi és iparvállalatokat

ÖSSZEKÖTTETÉST

tart fenn a legnagyobb bel- és külföldi pénzintézetekkel

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Biró Mihály rajza

6. folytatás

„Vegyen el feleségül!”

Arcvonásai megfeszültek, miközben elzárta a fegyvert az íróasztal fiókjába. Flóra azonban már megint mosolygott.

— Ugylátszik épen a legjobbkor jöttem, Félórával később már ki tudja...
— Ostobaság!
— Vagy tagadja?
— Mit?
— Hogy ezek a levelek bucsulevelek?
— Örült!

Hiába akart a báró mosolyogni. Arca kemény maradt.

A lány egészen közel lépett hozzá:
— Miért komédiázik? Tudom, hogy meg akarta ölni magát!
Váljonogatás volt a felelet.

— Ha nem is láttam volna meg a leveleket — folytatta Flóra — és ha nem is lett volna a pisztoly a kezemben, akkor is a modora, a hangsúlyozása, már elegendő volt ahhoz, hogy mindent tudjak.

Flóra félrefordult. Megint körültekintett, kutatott, kémlelődött a teremben.

— Igaza van, cseppet sem kedélyes itt.

Megakadt, mielőtt hozzátette:
— Olyan kihalt itt minden.

Horváth megtöltötte a poharakat.
— Egészségére Flóricá, maga — okos lány.

Mindketten kiüték a bort.

— Különös lány, — folytatta a báró. — Nem is hiszem, hogy más, az első pillanatra, hogy ugymondtam az idegeivel... így megérezzen mindent.

A báró most már megint uralkodott magán.

Flóra egyik karosszékre siklott.

Csaknem teljesen kinyújtózva ült ott, a mennyezetet bámulta és hallgatott. Kárcsu, fehér ujjai megrándultak neha a fotel börtámbláin.

— Most meg kellene rohannom önt kérdéseimmel, biztatásokkal, könyörögnöm kellene...

— Többré tartom annál, semhogy megpróbálkozzék.

— Tehát annál marad, hogy...

A báró sokáig válogatott a mahagonidobozban őrzött szivarjai között.

— Tudom, hogy vendégemre tekintettel kell lennem, — jelentette ki végül kitérően.

— Ugy hát holnap?

— Holnap.
Megint elhallgattak.

Flóra arcát két kezébe temette és behunyta a szemét.

— Ön szegény?

— Koldus vagyok.

— És ez a ház, a birtok, ősei öröksége?

— Csak névleg az enyém már.

— Gondoltam.

Ismét csönd támadt.

A szegletben álló hatalmas kandallóban utolsó hasábfá lángolt. Vörös fény-sáv táncolt a szőnyegen.

— Kérdezzen csak nyugodtan tovább, — biztatta Horváth kesernyésen a lányt... — ha az ember már ott tart...

— Nem tudok, — felelte Flóra nyomott hangon, — inkább maga beszéljen.

Félperc szünet.

— Ósrégi történet, — szólt végül a báró — legalábbis olyan régi, mint a magáé. És legalább is olyan rövid.

— Ezt gondolja, idebenn? — kérdezte a lány és szívére tette kezét.

— Azt, igen.

— A szíve...

— Fáradt. Már mindent megért, amit maga csak elképzelt. Mindent...

— Tovább, — unszolta Flóra csendesen.

— Nincs tovább. Csak azt ismételném, hogy nem érdemes az embernek egyszer elvesztett pozíciója visszaszerzésére törekedni. Látja, voltam a harc-téren, elég hosszú ideig. Szörnyű dolgokat éltem ott át. Rettenetes nehéz volt. De mégis az volt a legborzasztóbb, amikor mindent előről kellett kezdeni és minden poklekon keresztül még egyszer kellett harcolni azért az állás-ért, amely egyszer már a miénk volt, amelyben előbb hetekig, hónapokig tan-nyáztunk. Ez volt a legundorítóbb, a legelviselhetetlenebb...

— Nem szabad azt mondani, hogy megegyezem. Mindig valami új törté- az emberrel, ami még nem volt. Így képzem az életet. Minden körülmény között, akár dolgozik, akár élvez, akár tökrekeszi magát, mindig egy másik, harmadik, negyedik, ezredik életnek kell kezdődnie.

Horváth elhallgatott.

Flóra megint felegyenesedett:

— Hogy is mondta az előbb? Mily különös a véletlen? Talán úgy is van. Hogy talán épen magához jöttem és épen ebben az órában...

A báró egy kézmozdulattal félbeszakította:

— Kérem, remélem nem akarja megpróbálni...

Flóra a fejét rázta.

— Maga, meg én... csak ezt akartam mondani. Hogy két ember, két különböző pólusról így egymáshoz sodródjon, ezt találok iuresának. Gondolja csak meg: én még az elején vagyok, tele reményvel, duzzadó erővel, maga pedig már a végén, kiégett szívvvel, csalódottan az életben.

— És mindketten fiatalok, — tette hozzá Horváth.

Sötét ráncok húzódtak orrától a szá-jáig, miközben mosolyogni igyekezett:

— Az elítelt huszonnégy órát nyert.

Flóra nem folytatta ebben a hangnem-ben.

Karját összefonta a nyakán, szája félig nyitva maradt, lassan, nehezen lélegzett.

Lassanként kezdtek kiégni a gyertyák.

Sisterogva aladt ki az első láng, még egy utolsó lobbant. A többi is csak pis-logott már.

Végül Horváth megkérdezte:

— Mikorra parancsolja a szánkót?

— Reggelre. De kérem, ne törődjék vele. Már korán talpon leszek és majd magam intézkedem, ha megenged. A vonat nyolc előtt nem indul.

A lány felkelt és kezét nyújtott a bárónak.

— Fog-e valamit aludni?

— Csak, ha minden levél kész lesz.

Nagyon határozottan mondta Flóra:

— Visszontúrára.

Erősen a férfi szeme közé nézett.

— Nyugodt lehet... — mosolygott a báró.

Megnyomta a csengőt és az öreg szol-ga elkísérte a lányt végig a hosszú fo-lyosón a vendégszoba ajtajáig.

Flóra terve.

Abban a teremben, ahol Flóra este ült a báróval, reggelhez terítették.

Valamivel később megjelent Horváth is.

— Jó volna, — mondta — ha bőfogat-nánk. Az éjszaka tiszta volt, nem tud-hatja az ember...

— Flóra letette a teás-csészét:

— Nem utazom.

Csak úgy, minden hangsúly nélkül, mellékesen jegyezte meg, mintha a leg-kisebb fontosságot sem tulajdonítana en-nek a kijelentésnek.

A férfi vonásai orra körül összeránco-lódtak.

— Nem utazik? Mit akar ezzel mon-dani?

— Ezt még kérdezni is lehet? Hát azt képzeli, hogy elutazhatom abban a tu-datban, hogy...

— Hogy?

— Hogy egy halott marad itt...

A báró mindkét kezével legyintett:

— Látszik, hogy még kezdő! Hogy gondolja? Egy fiatal lányt idesorol a hóvihar, aki, igaz, mellesleg elfragadóan szép, okos és különös... és emiatt már... Azt hitte, hogy egy szava meg-belendít? Kimondja, hogy *nem* és akkor ezzel elintéz mindent, eltörli vele egy élet minden kinszenvedését, megszünteti álmatlan éjjelnek gyötrelmeit és meg-másítja az utolsó nehéz, félelemes el-határozást? Hogy képzelte ezt, Flóricá?

Horváth fagyosan nevetett.

— Szemtelenység tőlem, ugyebár? — kérdezte Flóra.

Kutató pillantással végignézte a férfit.

— Nincs hát semmi értelme? — tette hozzá.

— Egyáltalán semmi! És ha ragaszkodik ahhoz, hogy itt maradjon, akkor akármilyen kelemetlen is lesz nekem, de nem marad más hátra, mint ma reg-gel...

— Egy szót sem szólok többet.

— Így hát...

Flóra megragadta a kezét, amely a

csengő után nyult.

— Még van idő. Sok is és ha egy pil-lanatra...

Külöls hévvel állt fel és az ablakhoz lépett.

Vakító hőtömeg csillogott odakünn. A nap vörvörösén uszott a horizonton, bi-berfényű csikokat vetett a fákra. A fel-hőtlen ég tejfehér volt.

— Hiába tűnődik, Flóricá!

Alány szótlannul maradt ott, elfordított arccal.

A báró is felkelt helyéről. A falhoz lé-pett és profilból szemügyre vette Flórá-t.

Kisvártatva felkiáltott:

— Utazzon el azonnal! El kell mennie, nagyon kérem!

— Maradok!

Döntő határozottsággal hangzott ez a szó.

A férfi monoton hangon mormolta:

— Marad...

A folytatás már gúnyosan hangzott:

— Marad persze, mert kíváncsi! Mert szenzációra éhes, mert élvezni akarja azt a bizonyos izgató érzést.

Vállat vont.

Flóra nem felelt.

— Felőlem! — monologizált tovább — elvégre ez is az élet! És talán hozzá is tartozik a programjához.

Flóra hirtelen megfordult:

Sajátságos, merev mosoly ült az ar-cán.

— Volna egy indítványom! — mondot-ta habozva és vontatottan.

— Ami szintén oda akar kilyukadni...

— Nem. Csak egy kis halasztásról volna szó.

— Minek? És ha megadom, mi lesz akkor?

— Akkor, azt tesz, báró ur, amit akar! Horváth valósággal szétharapdálta a szavakat:

— Halasztás, halasztás! Nem tudja, hogy mit jelent ez! Mit jelent nekem! És különben is minek? Hogy megpuhul-jak és meginegjen az elhatározásom? Ezt akarja, Flóricá?

— Ez a maga dolga... nem tartozik rám és nincs is módemben beleszólni.

— Akkor nem értem...

A lány előrehajolt és szemét tágra nyitva sutogta:

— Vegyen el feleségül!

Horváth meglepetésében hosszú lép-tekkel keresztül sétált a termen. Egyet-len hangot sem tudott szólalni, bár nyel-ve szavakat akart formálni, alakítani, darabos gondolataiból. Végül megállt és végigmérte a lányt tetőtől-talpig:

— Ezt maga mondja, maga?

— Olyan különös ez?

— És aztán? Azután?

— Már előbb megmondtam, hogy mit csinál aztán, az a maga dolga.

— Persze, azt hiszi, hogy azután már...

— Nem, olyan beképzelt nem vagyok!

— Tehát?

Két lépéssel közelebb ment a férfihez. Mosolya meglágyult:

— Ajándékot kérek. Fejedelmi ajándék lenne, az utolsó nagyuri gesztus...

— Hogy-hogy ajándék?

Nem értette, mire gondolt Flóra:

— Hogy-hogy ajándék? — ismételte meg a kérdést és megfogta a lány ke-zét.

Flóra nyomában visszahúzódott.

Aztán megfontoltan beszélni kezdett:

— Gondoljon csak a tegnapi szavaim-ra. Emlékszik, mondtam, hogy ki akarok menni a nagyvilágba, nem félek ugyan semmitől, de azért mégis csak egyedül-álló lány vagyok, védtelen, kiszolgáltat-va véletlennek, mindenkinek prédája...

— És a másik esetben?

Kiegyenesedett: megdöbbenve és bá-mulatta várta a választ.

— Ó, a másik esetben...

Elhallgatott Flóra. A férfi azonban ki-egészítette a befejezetlen mondatot:

— Mint Horváth báróné... így gon-dolja ugy-e, mint özvegy báró Horváth-né... ezt akarja, mi, ebből indult ki?

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás

Jóbarátainknak és ismerőseinknek, kik boldogult édesapánk

WEISZ VILMOS

elhunyta alkalmával részvételükkel a nagy csapásban fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet,

Sombor, 1925. július hó

Gyászoló család

Podizanje ložionice u polukrug u na stanici Novi-Sad

Direkcija D.žavnih Železnica u Subotici na temelju rešenja Generalne Direkcije Dr.žavnih Železnica G. D. Br. 18042 od 30-og aprila 1925. godine i u smislu članova 86-98. Zakona o Državnom Računovodstvu raspisuje na dan 29-og avgusta 1925. godine prvu ofertalnu licitaciju za izradu drvenih delova gvozdene krovne konstrukcije sistema „Polonso“ i za izvršenje krovopokrivačkih radova sa asbestnim pločicama oko podizanja ložionice u polukrug u na stanici Novi-Sad.

Kaucija od 26.000 dinara odnosno 52.000 dinara za strane državljane polaže se na blagajni Direkcije Državnih Železnica u momentu predviđenoj po čl. 88. Zakona o Državnom Računovodstvu najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije.

Propisno taksirane ponude u zapečaćenom zavoju sa oznakom spolja: „Ponuda za izradu drvenih delova gvozdene krovne konstrukcije sistema „Polonso“ i za izvršenje krovopokrivačkih radova sa asbestnim pločicama oko podizanja ložionice u polukrug u na stanici Novi-Sad od ponudjača N. N.“ predoju se najkasnije do 11 časova Gradjevinskom Odelenju Direkcije (Trg Vojvode Putnika br. 9. II. sprat vrata br. 9.)

Pravo za licitaciju imaju samo ona lica i tehnička preduzeća, koja podnesu uverenje o prijavi preduzimačke radnje za ovu godinu, kao i uverenje o tome da su platila porez za tekuće tromesečje.

Zastupnici ponudjača pripustiće se licitaciji, ako imaju pismeno punomoćje, da ih mogu na ovoj licitaciji zastupati.

Planovi, obrazac ponude, predračuna troškova i ugovora, opšti i tehnički uslovi mogu se videti i po ceni od 50 dinara nahaviti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Gradjevinskom Odelenju Direkcije.

Naknadne ili telegrafskim putem podnete ponude neće se primiti.

Iz Direkcije Državnih Železnica u Subotici
Br. 17.846/1925.

Opštinsko Poglavarstvo Potiski-Sveti-Nikola
Broj 881/1925.

Oglas

Na osnovu rešenja opštinskog predstavnništva sk. br. 5/24/1925. održaće se dana 2-og avgusta t. g. u 8 sati prepodne u opštini Potiski-Sveti-Nikola dražba na manjak za podizanje dve nove zgrade, i to za podizanje „Srpskog Narodnog Doma“ i „Apotheke“ sa stanom.

Predračunska svota za Srpski Narodni Dom je Din. 180.000 a za Apotheke Din. 100.000.—

Uslovi i planovi mogu se videti svakog dana za vreme zvaničnih časova u zvanju kod opšt. beležnika.

Dražbenici polažu na opšt. blagajni pre početku dražbe 10 % od predračunske svote u ime kaucije.

Takmičari su dužni pored ostalih isprava pokazati i uverenje Minist. Gradjevina, da mogu učestvovati na javnim dražbama.

Opštinsko Poglavarstvo zadržava sebi pravo poverenja bez obzira na ponudjenu svotu.

Dražba za dražbenika je obavezna odmah, za opštinu pak tek po odobrenju Mun. Odbora Toront-Tamiške Županije.

Potiski-Sveti-Nikola, 17. jula 1925.

Milan Vajdić
belesnik

Nika Grbin
knez

DŽAVIĆ MÁRTON

TEMPLOMFESTŐ VÁLLALAT
SUBOTICA, SAVE TEKELJE UL. 29.

Vállalja templomok átfestését, renoválását, freskók festését és restaurálását valamint szobák művészeti festését. A legújabb külföldi mintáim állnak a megrendelőim rendelkezésére.

"DAMA" FEHÉRNEMÜSZALÓN

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérneműkre.

Készítünk saját, vagy hozott anyagból: intézeti és menyasszonyi kelengyket, garnitúrákat stb. a legszebb és legizlésebb kézimunkával; azsur, tüaszur, filé-tírré és himzésekkel.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinogáru, tömlő és hevederek

PONYVA ÚJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek, szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

MICHELIN GUMMI

KÜLSŐ és BELSŐ KAPHATÓ

Komlós Testvéreknél Novisad

Milkó Izidor

ÚJ KÖNYVEI

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy kötet vidámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ“ a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvtől, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

VELIKI-BEČKEREK RŐL

AZONNAL SZÁLLITHATÓ

I-a kétéves

romániai bükkhasáb tűzifa

I-a válogatott

romániai bükkhasítvány

a legelőnyösebb feltételek mellett, minden mennyiségben. Megrendeléseket felvesz

STERN ANTAL VELIKI-BEČSKEREK

Vojvodina (Rózsa) szálló

5735

Maschinen-Ingenieur

mit langjähriger ausgezeichneter Praxis, im In- und Ausland, ledig, sucht Stellung. Unter „Tüchtiger Fachmann“ an die Verwaltung dieses Blattes.

KELICO

Természetes gyümölcs szörpök:

Citrom, narancs, málna, eper, ananás stb. felülmulthatatlan minőségben

a legkellemesebb és legolcsóbb HŰSÍTŐ és ŰDÍTŐ ITALOK

KELICO Lepárolóművek és Gyümölcs Szörpgyár Módos (Jaša Tomić) Banat

Eladom haláleset miatt vendégfogadómat és házamat

Osijek legelőnyösebb uccájában

Bővebbet: Medič Osijek, Desattygasse 47.

ŐNÁLLÓ MECHANIKUST

aki varrógép, kerékpár és irógépmunkát végez, jó fizetéssel

azonnali belépéssel felveszek

Ajánlatok „BEGA“ hirdetőbe küldendők Veliki-Bečkerék a főpostával szemben.

200.000

dinárral társat keresek jól bevezetett kelengye gyáramhoz. „Háziipar“ jelige alatt továbbit a kiadóhivatal.

VATTA

paplannak és szabóknak kisinyben és nagyban

ZAGREBAČKA INDUSTRIJA POPLUNA

M. JUNGWIRTH I DRUG

Vlaška ul. 92. ZAGREB Telefon 28-39.

Bonyhádról importált

1 és 2 éves tenyész bikák, tinók és fajtiszta bihari mangalica kanok érkeztek.

Megtekinthetők hármikor a Paliči uton Birkás-telepen levő bérelt istállóknak.

FELSŐGALLAI

MÉSZ

RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRON

ISMÉT KAPHATÓ

VEZÉRKÉPVISELŐNK NÉL SUBOTICÁN

EISLER és SIPOS

PALIČI UT 174. — TELEFON 58.

Magyar Általános Kőszénbánya R. T. Budapest

REICH VILMOS

FAKERESKEDŐ VEL.-KIKINDA TELEFON 79.

Ajánl prima, száraz, román

BÜKKHASÁB TŰZIFÁT

AZONNALI SZÁLLÍTÁSRA

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—vasárnap
Közözhajra a szezon leg-
szébb filmje

Rin-Tin-Tin

alaskai történet
**Egy emberlelkű ku-
tyáról 6 fevonásban**

Csütörtök—vasárnap
Luxus film!
A pikáns szépségű
MAE MURRAY
legújabb, minden eddig
felülmúló attrakciója

Divaletésaszárnő

melyben képrázatosan
szép toleitekben jelenik
meg a híres filmdiva.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olasz
kötészetben számít. Legkisebb apróhirdetés 10 sor.
Csak felelősségteljes jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdések, kérésekhez válaszoljuk meg melléklettel.

Egy komoly rendszerető
almolnár mielőbbi belépés-
re állást keres. Cim a
kiadóban. 6100

Retusórt augusztus 15-iki
belépéssel felveszek. —
Fanto fényképész. Ada .

127 hold rét

melyből 40-50 hold szántóföld-
nek használható és 124 hold, a
melyből 30 hold szántóföld igen
előnyös feltételekkel jutányosan
eladó. Erdőkudók irjanak „Ked-
vező” jellegre Schmoika hirde-
tőbe Novisad, Futóski put 2.
6094

Keresünk jó esztergályost,
aki már nagyobb automo-
bil gyárban dolgozott. Az
állás állandó, fizetés jó. la-
kásról gondoskodunk. —
Aleksandar Brkić, auto-
mobilska garage, Beograd,
Kragujevački Djeram, tele-
fon 567. 6105

JEGYGYŰRŰKET

és menyasszonyi ajándékokat
a legolcsóbban vásárolhat

Ádám ékszerésznél

Subotica, Rudičeva ulica 6.
Sugár-ház. 3769

Kertész, ki szakiskolát
végzett, jó bizonyítványok-
kal állást keres a kerté-
szet bármely szakából. —
Cim a kiadóban. 6074

Fogtechnikust elsőrendű
erőt keres Dentist Schäf-
fer, Géza, Subotica. 6094

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

**SAJAT
KÉSZÍTMÉNYŰ
ARANYLANC**
MINDEMREKÉREK ÉS ÓRÁK
**SZENDÉ-
NÉL**
Aleksandrova ul. 11.

Kisebb zsidó háztartásban
ügyes főzítudó középkoru
nő kerestek, aki a ház-
tartás többi ágában is
járatos. Ajánlatok „Szigoru
keser-konyha” a kiadó to-
vábbít. 6136

Röiöskereskedősegéd
szerb, magyar, német
nyelvismerettel, állást ke-
res. Cim: Ludwig Kirch-
ner, Velika-Kikinda 417.
6139.

Magányos 25 éves nő, éves
bizonyítvánnyal házveze-
tőnői állást keres. »Bega»
hirdető. Velikibeckerek.
6130

Tanoncokat felvesz fize-
tessel a helybeli Bőrgyár.
Jelentkezés minden nap
az irodában, Zriniski trg
35. 6133

Cipőkülönlegességek
RÓKA

divat cipészetében

Subotica, Pašičeva u. 9.

Gabonaszakmabeli érett-
sárgizett nőlen jogoszláv
állampolgár, magyar,
szerb-horvát, német nyelv-
ismerettel, megfelelő áll-
ást keres. — Ajánlatok
I. Stefanić, Ruma kéret-
nek. 6072

Naponta

friss porhőltkávó

csak

Sugár Manónál
kapható

VÉTEL-ELADÁS

Molnárak, nagyobb gépek
üzembeállítására miatt el-
adom a következő hasz-
nált, de jókarban levő ma-
lomegéket: 2 hámozógép,
1 tarár 700 mm, 1 kettős
sima Ganz henger, telje-
sen új 1000/300, továbbá
felvenőkat. — »Pesavina»
umjetni mlin, Sisak. 6107

EKSZEREK

ARANYLANCOK, ÓRÁK
REPOVICS-nál

Aleksandrova ul. 15. Ruff mellett
Ékszerfoglalkások megvárha ók.

Clubgarnitúra. kávéházi
asztalok, vitrin, olcsón el-
adók Paša Kujundžića ul.
4. emeleten. 5887

Henna szőke hajfestőszer
kimérve is kapható. Blum
gyógyszertár, főpostával
szemben. 5594

Eladó egy 18x24 komplett
Stativkamara Koreli fény-
képésznel. Torza. 6104

Beltéren modern fodrász-
üzlet eladó. Cim a kiadó-
ban. 6115

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez
és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECKEREK,
a törvényszéki palota mellett
TELEFON 329 700

Esnek a ruhaárak! Első-
rangú férfiöltöny 680.—;
finom tennisöltöny 325.—;
fiuruhák 150.— dinártól,
divatnadrágok 180—250
dinárig; esőköpeny 350.—
Eisler Izsónál. Barátok
temploma során. 6089

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

Elsőrendű európai autó
eladó. Cim a kiadóban.
6140

Baranjaluč (Jugoszlávia)
község legszebb helyén
lévő családi ház nagy
kerttel, családi okból sür-
gösen eladó. Venni vagy
elcserélni szándékozók for-
duljanak postamesterhez,
Kémes, Baranyamegye
(Magyarország) 6138

Baimokon ímenetelű sü-
tőde házzal együtt eladó.
Ivanics Antal, Baimok.
6134

Modern ötszobás lakás,
városházával szembe, el-
adó. Gergics, Barátok
mellett 6. 6119

Hírka utca 6. számú ház,
Kakas-iskolánál 80.000 di-
nárért eladó. (Volt Tubu-
utca.) 6118

Sarokház és középház, Su-
botica főterén, üzletekkel,
lakásokkal olcsón eladó.
Dr. Blumnál. 6124

KÜLÖNFÉLE

Különbejárati 2 butorozott
szoba 1—2 ur részére
azonnalra kiadó. Vukovi-
čeva ul. 10. 6112

Nagy lakószobát orvosnak,
üggyvédnek alkalmasat el-
cserélném kislakással. —
Részletes ajánlatokat »La-
káscsere» a kiadóba. 6116

Budapesti házak kezelé-
sét, vállalom reparációkat,
magaméből végzem. Blum
mérnök. Dr. Blum ügy-
véd irodájában. Lázár-
utca 18. 6125

Gummibélyegzőt bármi-
lyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

LEVELEZÉS

Nefelejts. A kívánt hirde-
tés közlése 27 dinár. Küld-
je be a kiadóhivatalba.
6116

**Legolcsóbb
MOTOROK**

ujak és keveset használt-
tak **benzin, szivógáz és
nyersolaj** üzemre speciá-
lis csónak-és hajómotorok
Semi Diesel) 3—120 HP-ig)
minden nagyságban.

2 drb új Pach-féle
motoros szántógép csép-
lésre kitűnően alkalmas.

**Malom és daráló
berendezések**

mindenféle üzemanyagok kitűnő
minőségű gépsziják stb., a leg-
kedvezőbb fizetési feltételek
mellett

Petrás Lászlónál
Veliki-Bečkerek

Geteova (Német) ul. 48.

HÁZASSÁG

Házasságokat legdiszkré-
tebben közvetitek. Levele-
ket »Sadchen» jellegével ki-
adóhivatal továbbít. 6076

28 éves, elvált, róm. kath.
vallásu jobb iparos isme-
retség hiányában ez nton
szeretne ismeretséget kö-
tni egy 20—22 éves leány-
nyal vagy fiatal özvegy-
gyel, kinek némi hozomá-
nyja is van, házasság
céljából. Csak fényképpel
és teljes címmel ellátott
levelekre reflektálok. —
Diszkréció biztosítva. Le-
veleket kérem »Asztalos»
jellegére, mit a kiadóhivatal
továbbít. 6141

Beogradban
36.000 dinárért ház,
kemény anyagból
300 □m telekkel 3 évi
lefizetésre 12 %-al
ELADÓ
Gradjevinska Banka
Beograd, Terazije 3.

FOGLALKOZÁS

Subotican a főterén egy
önálló masamód vagy fü-
zőkészítő üzlettársnak
kerestek egy jóforgalmu
női divatszalonba. Cim a
kiadóban. 6090

Keresek ügyes és szor-
galmas fényképészegédet.
Belépés azonnal. Fényké-
pes ajánlatok Foto »Sla-
via». Dubrovnik címre
küldendők. 6137

Házmester házaspár, gyer-
mektelen, megbízható, dol-
gos, felvételik. Vilsonova
20. I. em. postának szem-
ben. 6071

Házmesternek házaspárt
keresek azonnali belépés-
sel, Sombor, Kralja Petra
ul. 30. 6045

Sofiőr, ki európai kocsiu
vizsgázott, állást keres. Cim
a kiadóban. 6095

Tel. 815. Tel. 815

KERÉKPÁROK

között legjobb a PUCH,
IPPAG

KERÉKPÁR

mely legolcsóbban nálam
kapható. — Mindennemű

KERÉKPÁR

alkatrészek, gumik stb.
elismerten a legolcsóbb
beszerzési helye Suboti-
cán. Okvetlenül győződ-
jék meg áraitól.
Nagy javítóműhely

S. AD. ENGL

ENGRO DETAIL

Petrogradska ul. 3.
Jelašičeva ulica 2. 1103

34 éves nős főmolnár,
több évi gyakorlattal, vám-
és kereskedelmi örlésben
szakképzett, állást keres.
Cim a kiadóban. 6117

KERJEN

Jedel

DEDY

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:

Prva Jugoslavienska Kemična Fabrika D. D.

NOVISAD

Telefon 508.

A Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje D. D. városi
üzletében, Kostina ul. 1., a következő motorok kaphatók:

- 2 motor 1, 2 HP-es
- 1 motor 2 HP-es
- 1 motor 3, 5 HP-es
- 1 motor 5 HP-es

Ajánljuk tisztelt fogyasztóinknak, akiknek motorra van szük-
ségük, hogy sziveskedjenek hozzánk fordulni, minthogy nálunk
állandóan vannak raktáron világhírű AEG motorok. Ezeknek
a motoroknak semminemű ajánlásra nincs szükségük, minthogy
ezek elismerten a világ legjobb motorjai.

Villamos világítási és motorszereléseket tökéletesen és olcsón
végzünk. Nálunk a legjobb árut legolcsóbb áron szerezheti be.

**SUBOTIČKA ELEKTRIČNA ŽELJEZNICA
I OSVETLENJE D. D.**

S. AD. ENGL SUBOTICA

DETAIL JELAŠIČEVA ULICA 2.
TELEFON 815

ENGROS PETROGRADSKA UL.

Dürkopp, Haid & Neu (Exzella)

világhírű varrógépek egy
ipari, mint családi használatra

H. Stoll & Co., Reutlingen

világhírű német kötőgépek (original
„Links-links”) jugoszláviai főraktára

A SUBOTICAI MINTAVÁSÁRON KIALLITVA

**ZSÁKI PONYVAI ZSINEGI
SZALAY ÉS TÁRSA**

Subotica, Ciril Metod tér 20 (Lifka mozi mellett). Ajánl: lisztes, gabonás,
kender, len és szalmazsákot, lenárukat, ponyvákat, pokrócokat, kender,
NAGYBAN előnyös áron. **KICSINYBEN**